

Форма № Н-9.012

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ
Освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»

Спеціальність **035 «Філологія»**

Магістерська програма «Німецька мова та друга іноземна мова»

035.043 – германські мови та літератури (переклад включно)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
іноземної філології і перекладу,
доктор педагогічних наук, професор

Амеліна С.М.
2023 р.

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Студент Ващенко Кирило Олександрович

Тема магістерської роботи: «Лінгвостилістичні характеристики німецької субмови агро-транспортних технологій та особливості її перекладу українською мовою»

Керівник магістерської роботи: **Ольховська Н.С.** к.філол.н., доцент

завержені наказом від « » 2023 р. №

Термін подання студентом магістерської роботи: « » листопада 2023 р.

Вихідні дані до магістерської роботи: загальна теорія усного і письмового перекладу, німецько-український політехнічний словник, словник технічних термінів, наукова література про мову і переклад.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. На основі аналізу технічних текстів відокремити тексти, які стосуються саме агротранспортних технологій, а також дослідити їх характеристики та стилістичні особливості.

2. Дослідити фактори впливу на розвиток НСАТТ, номінативний інвентар і проаналізувати граматичні характеристики.

3. Провести аналіз теоретичних та методичних аспектів перекладу текстів НСАТТ і перекладацькі трансформації, які можуть використовуватись при перекладі.

Перелік графічного матеріалу: *презентація др-доківиді*

Дата видачі завдання «22» жовтня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви етапів виконання магістерської роботи	Строк виконання етапів магістерської роботи	Примітка
1.	Аналіз технічних текстів щодо агротранспортних технологій та їх стилістичних особливостей.	28.11. 2022 р.	
2.	Вивчення факторів, номінативного інвентарю та граматичних характеристик розвитку НСАТТ.	15.03.2023 р.	
3.	Аналіз теоретичних аспектів перекладу НСАТТ та можливих перекладацьких трансформацій.	30.09.2023 р.	
4.	Підготовка магістерської роботи до захисту	до 3.11. 2023 р.	

Керівник: кандидат філологічних наук, доцент _____ Ольховська Н.С.

Завдання прийняв «22» 2022 року _____ Ващенко К.О.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ СУБМОВИ АГРО- ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НАДАЛІ - НСАТТ).....	12
1.1. Різновиди текстів НСАТТ.....	12
1.2. Стилiстичнi особливостi.....	18
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НСАТТ.....	33
2.1. Фактори впливу на розвиток НСАТТ.....	33
2.2. Дослідження номінативного інвентаря корпусу НСАТТ.....	43
2.3. Граматичні характеристики НСАТТ.....	51
2.3.1 Морфологічні особливості.....	51
2.3.2 Синтаксичні особливості.....	56
Висновки до розділу 2.....	60
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НСАТТ.....	63
3.1. Теоретичні та методичні аспекти перекладу.....	63
3.2. Перекладацькі трансформації при перекладі НСАТТ.....	73
3.2.1. Лексико-семантичні трансформації при перекладі НСАТТ.....	78
3.2.2. Граматичні трансформації при перекладі НСАТТ.....	81
Висновки до розділу 3.....	87
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

НУБІП України

НСАТТ – німецькомовна субмова агро-транспортних технологій

АТТ – агро-транспортні технології

МО – мова оригіналу

МП – мова перекладу

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

НУБІП України

У сучасному світі, де міжнародні зв'язки та торгівля стали неодмінною складовою глобальної економічної системи, мовний аспект грає важливу роль в ефективній комунікації між різними культурами та галузями. Однією з важливих сфер, яка потребує специфічного мовного підходу, є агро-транспортні технології. Ця галузь поєднує в собі технічну експертизу та лінгвістичні виклики, пов'язані з перекладом спеціалізованих текстів.

НУБІП України

Мова в сфері АТТ технологій є не лише інструментом спілкування, але й ключовим фактором в передачі специфіки, точності та деталей технічної інформації. Лінгвістичні особливості цієї мовної підгалузі стануть об'єктом глибокого аналізу. Робота розглядає як морфологічні особливості - структуру слова, його частини, афіксальні та граматичні властивості, так і стилістичні особливості - виразність, науковість, специфічні конструкції та термінологію, які роблять ці тексти зрозумілими та інформативними для фахівців у галузі.

НУБІП України

Ця робота має на меті розкрити важливі аспекти перекладу спеціалізованих текстів у галузі агро-транспортних технологій, що відкриє нові можливості для лінгвістів, перекладачів та фахівців у цій сфері. Розуміння та вивчення лінгвістичних особливостей цієї галузі допоможе покращити якість перекладів та сприятиме ефективній комунікації між мовними спільнотами в сфері агро-транспортних технологій.

НУБІП України

Актуальність даного дослідження полягає у важливості розуміння та адекватного використання термінів та концепцій, пов'язаних з агро-транспортними технологіями, у науковому, технічному та економічному контексті. АТТ є ключовим фактором в розвитку сучасного сільського господарства та транспортної інфраструктури. Зростаюча міжнародна співпраця в галузі сільського господарства та транспорту робить важливим забезпечення належного рівня комунікації між фахівцями з різних країн та мовних спільнот.

НУБІП України

Дослідження НСАТТ є ключем до забезпечення правильного розуміння цих понять та їхніх перекладів на українську мову. Оскільки мовні особливості впливають на сприйняття та інтерпретацію текстів, детальний аналіз лінгвостилістичних аспектів дозволить уникнути непорозумінь, неточностей та помилок у процесі перекладу та комунікації між фахівцями різних країн. Крім того, це дослідження також має важливий практичний аспект у сучасному світі, де міжнародна співпраця в галузі сільського господарства та транспорту стає все більш інтенсивною. Вірний переклад та розуміння технічних термінів та концепцій є ключовими для успішної співпраці між фахівцями різних країн та сприяє розвитку та впровадженню новітніх технологій у сільському господарстві та транспорті.

Об'єктом дослідження є німецькомовна субмова агро-транспортних технологій, яка має свої власні лінгвостилістичні особливості.

Предметом дослідження є вивчення німецькомовних агро-технічних текстів і фокусується на їхніх лексико-граматичних та перекладацьких аспектах. У дослідженні будуть розглядатись різні типи текстів, які використовуються у галузі агро-транспортних технологій. Це можуть бути технічні інструкції, описи технічних характеристик, наукові статті, патентні описи та інші види документів, які характерні для цієї сфери. Вивчення цих різновидів текстів допоможе розібратися з особливостями мовленнєвого жанру та специфічними лінгвістичними засобами, які вони використовують. Обрана методика аналізу розглядає мовленнєві конструкції, термінологію та специфіку структури речень у цих текстах з урахуванням їхнього застосування в агротехнічних контекстах.

Враховуються не лише морфологічні та синтаксичні особливості цих текстів, але також їхні перекладацькі виклики. Основна увага зосереджується на визначенні специфічних термінів, лексичних оборотів та граматичних конструкцій, які є характерними для агротехнічних текстів у німецькій мові.

Здійснюючи порівняльний аналіз, дослідження ставить за мету виокремити

основні риси мовленнєвого стилю в цій конкретній сфері та визначити їхні особливості у процесі перекладу на інші мови, зокрема, на українську мову.

Мета дослідження – розглянути лінгвостилістичні особливості німецькомовної субмови агро-транспортних технологій та вивчити труднощі її адекватного перекладу на українську мову. Дослідити специфічні терміни, граматичні конструкції та інші особливості мови цієї галузі, а також вивчити методи та стратегії їх перекладу для забезпечення точності та відповідності оригіналу.

Досягнення поставленої мети потребує вирішення певних **завдань**:

1. Аналіз лінгвостилістичних особливостей: ретельний аналіз лінгвостилістичних особливостей НСАТТ, зокрема специфічних термінів, фразеології та граматичних структур, що характерні для цієї галузі.

2. Вивчення труднощів перекладу: виявлення та дослідження труднощів, які виникають при перекладі німецькомовних текстів АТТ на українську мову.

Це включає в себе розгляд специфічних виразів, які можуть мати різний відтінок значень в різних контекстах.

3. Вивчення методів та стратегій Перекладу: аналіз методів та стратегій перекладу термінів та конструкцій з німецької мови на українську з метою забезпечення максимальної точності та відповідності оригіналу.

4. Перевірка адекватності перекладу: оцінка адекватності українських перекладів німецькомовних агро-транспортних текстів з урахуванням їхньої специфіки та забезпечення зрозумілості та правильного відтворення мовленнєвого стилю та смислу.

Відповідно мети і завдань, використовувались такі **методи** дослідження: описовий, опис та структуризація типології текстів НСАТТ; аналіз, що полягає в дослідженні стилістичних особливостей текстів АТТ; порівняльно-історичний для встановлення еволюційних змін та розвитку НСАТТ; кількісний аналіз, для встановлення ролі термінів НСАТТ, а також дослідження граматичних

особливостей; з'являється для аналізу найбільш поширених перекладацьких трансформацій.

Матеріалом дослідження виступають агро-технічні тексти такі як: брошури та інструкції з експлуатації. Наприклад: брошури: «Der STEYR IMPULS CVT mit bis zu 200 PS», «John Deere. Produktbroschüren, Kataloge & Prospekte», «STEYR 6280 ABSOLUT CVT mit bis zu 302 PS Broschüre»: інструкції з експлуатації: «STIHL FS 120 206 250 Gebrauchsanleitung», «STIHL FSE 60, 71, 81», «Traktor mit 24-Gang-Getriebe».

Наукова новизна даного дослідження полягає в комплексному та глибокому вивченні (НСАТТ) з розглядом різновидів текстів, стилістичних особливостей та лексико-граматичних властивостей цієї специфічної мовної галузі. Вперше висвітлені різновиди текстів НСАТТ, охоплені стилістичні особливості, ретельно вивчені фактори впливу на їх розвиток. Особлива увага приділена аналізу номінативного інвентаря корпусу НСАТТ та його граматичним характеристикам, які виявлені та проаналізовані з урахуванням особливостей фахової термінології та енциклопедичної мови агро-транспортних технологій.

Теоретичне значення роботи полягає у комплексному дослідженні агро-технічних текстів, що може зробити певний внесок у лінгвістику та мовознавство.

Практичне значення роботи полягає в тому, що результати можна застосовувати для вирішення проблем, пов'язаних з німецько-українським науково-технічним перекладом.

Практична цінність результатів дослідження дає можливість застосувати ці матеріали в процесі вивчення певних дисциплін, наприклад «Практика письмового і усного перекладу» або «Практичний курс основної іноземної мови». Крім того, у дослідженні проаналізовано перекладацькі трансформації, що може допомогти при перекладі подібних текстів.

Апробація здійснювалась на IX Всеукраїнській мультидисциплінарній конференції «Чорноморські наукові студії» (Одеса, 2023), науково-практичному вебінарі «Everybody talks: Keys for Effective Discussion», приурочений до 125-річчя НУБіП України (Київ, 2023). Було опубліковано тези Стилістичні особливості німецькомовної субмови агротранспортних технологій (на прикладі інструкцій до сільськогосподарської техніки) та статті: «Історія розвитку німецької агротехнічної субмови. Сучасні дослідження з іноземної филології» та «Особливості перекладу агротехнічних термінів (на матеріалі української та німецької мов)».

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків та списку використаної літератури.

У вступі обґрунтовується тема дослідження, її актуальність, визначається мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, описуються методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність роботи.

У **першому розділі** дослідження розглядаються різновиди текстів НСАТТ та їх стилістичні особливості. Аналізуються різні форми текстів у цій галузі та їхні унікальні стилістичні риси, що є ключовим елементом розуміння специфіки цієї мовної субмови.

У **другому розділі** розглядаються лексико-граматичні аспекти НСАТТ. Розділ розпочинається з аналізу факторів, які впливають на розвиток НСАТТ. Подальше дослідження зосереджується на номінативному інвентарі текстів цієї субмови, включаючи ключові терміни та концепції, які використовуються. Крім того, вивчаються граматичні характеристики НСАТТ, такі як особливості граматичної будови речень і використання специфічних граматичних конструкцій у цих текстах.

У **третьому розділі** досліджується процес перекладу НСАТТ. Розглянуто теоретичні та методичні аспекти перекладу цих текстів. Проаналізовано лексико-семантичні трансформації при перекладі НСАТТ, включаючи специфічні терміни та поняття. Досліджено граматичні трансформації при перекладі з

урахуванням синтаксичних особливостей та вибору найтоніших методів передачі сенсу оригіналу.

У висновках було викладено наукові та практичні результати, які сприяли розв'язанню поставлених завдань.

У списку використаних джерел подається перелік літератури, використаної для написання магістерської роботи.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ СУБМОВИ АГРО-ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НАДАЛІ – НСАТТ)

1.1. Різновиди текстів НСАТТ

Німецькомовна субмова агро-транспортних технологій (надалі – НСАТТ) включає різні типи текстів, такі як технічні описи, та інструкції з експлуатації. Технічні описи є особливо важливим типом тексту в цій підмові, оскільки вони надають детальну інформацію про різні компоненти та процеси, задіяні в агро-транспортних технологіях (надалі – АТТ). Ці описи зазвичай включають технічні терміни, вимірювання та діаграми, щоб передати цю інформацію якомога точніше.

Інструкції надають покрокові інструкції щодо експлуатації та обслуговування конкретного обладнання чи механізмів. Ці тексти призначені для того, щоб бути доступними для ширшої аудиторії, включаючи нефаківців, які можуть бути не знайомі з технічним жаргоном. Як наслідок, використовується простіша мова та більше ілюстрацій, щоб допомогти передати складні поняття.

Деякі приклади конкретних текстів, які можна знайти на НСАТТ, включають технічні описи двигунів тракторів, інструкції з експлуатації спеціалізованої сільськогосподарської техніки.

НСАТТ включає різноманітні типи текстів, які мають специфічні лінгвістичні та функціональні характеристики. Можна виділити такі типи текстів:

Інструкції з експлуатації: Ці тексти написані для користувачів АТТ, містять інструкції щодо використання техніки та обладнання. Інструкції з експлуатації характеризуються технічною лексикою, лаконічним і прямим синтаксисом, використанням наказового способу. Посібники з експлуатації є яскравим прикладом мови технологій, оскільки їх основна мета – передати

фактичну інформацію про технічні характеристики машини чи обладнання. Інструкції з експлуатації – це різновид технічної документації, яка містить детальні інструкції щодо експлуатації та обслуговування певного виробу чи механізму. У контексті АТТ інструкції з експлуатації є важливими, оскільки вони містять вказівки щодо експлуатації та обслуговування різних типів машин, що використовуються в сільськогосподарських і транспортних умовах.

Згідно з міжнародним стандартом технічної документації ІСО 82079-1:2019, інструкція з експлуатації повинна містити інформацію про призначення та функції виробу, інструкції з монтажу та монтажу, інструкції з безпеки, інструкції з експлуатації, інструкції з технічного обслуговування та ремонту, а також інформацію щодо усунення несправностей [69].

Посібники з експлуатації, як правило, написані у офіційному технічному стилі та використовують спеціальну термінологію та символи, які можуть бути незнайомі широкому загалу. Мова, яка використовується в інструкціях з експлуатації, може бути складною, з довгими реченнями та технічним жаргоном, для розуміння якого потрібен певний рівень технічних знань. «Добре написана інструкція з експлуатації має важливе значення для безпечного, ефективного та дієвого використання виробу. Вона має бути написана чітко та легко для розуміння, і повинна містити всю необхідну інформацію для користувача, щоб безпечно і ефективно експлуатувати та обслуговувати продукт» [48].

Технічні звіти: ці тексти використовуються для передачі технічної інформації інженерам, технікам та іншим спеціалістам [37]. Технічні звіти характеризуються більш формальним стилем і більш широким використанням технічної термінології, оскільки вони призначені для передачі детальної інформації про продуктивність і роботу машин або обладнання.

Технічні звіти — це тип документа, який надає інформацію про наукові чи технічні дослідження, експерименти чи дослідження. Ці звіти зазвичай використовуються для представлення результатів досліджень спеціалізованим

аудиторії, наприклад іншим дослідникам або інженерам. Технічні звіти важливі для обміну інформацією та знаннями в певній галузі та можуть сприяти співпраці та інноваціям.

Згідно з Американським національним інститутом стандартів (ANSI), технічні звіти повинні містити такі компоненти:

Титульний аркуш із назвою доповіді, іменем автора та іншою необхідною інформацією;

- Анотація або стислий виклад змісту звіту;
- Зміст;
- Вступ, включаючи довідкову інформацію та мету або завдання звіту;
- Методологія або підхід, використаний для проведення дослідження або вивчення;
- Результати, включаючи дані, висновки та аналіз;
- Обговорення або висновок, інтерпретація результатів і визначення будь-яких обмежень або майбутніх напрямків дослідження, а також тематичні дослідження та приклади екологічних практик.

Маркетингові матеріали: ці тексти використовуються для просування та продажу АТТ. Маркетингові матеріали включають брошури, описи продуктів і рекламні тексти. Маркетингові матеріали створені для того, щоб переконати потенційного клієнта придбати продукт, і тому використовують більш переконливу мову, часто включаючи гіперболу, метафору та інші риторичні засоби.

Маркетингові матеріали, пов'язані з АТТ, можуть включати рекламні буклети, описи продуктів, технічні характеристики, каталоги та інші промо-матеріали. У них зазвичай використовуються спеціалізовані терміни і термінологія, які характеризують сферу аграрної промисловості та транспортування. Зазвичай, в таких матеріалах використовують активний глагольний режим, який допомагає зрозуміти, як саме використовувати продукт.

Наприклад, рекламний буклет для трактора компанії John Deere містить такі рядки:

«Das John Deere CommandPro Bedienkonzept bietet dank intuitiver Bedienung, optimierter Ergonomie und leistungsstarker Automatikfunktionen eine unschlagbare Produktivität und Effizienz. So bewältigen Sie jede Herausforderung und nutzen das volle Potenzial Ihres Traktors» [3, с. 6] – Концепція управління John Deere CommandPro завдяки інтуїтивному керуванню, оптимізованій ергономії та потужним автоматичним функціям забезпечує неперевершену продуктивність та ефективність. Таким чином, ви можете пройти будь-які виклики та

використовувати повний потенціал свого трактора (тут і надалі переклад автора дослідження).

Маркетингові матеріали, пов'язані з АТТ в німецькомовному середовищі, можуть включати різні види текстів, такі як брошури, каталоги, рекламні оголошення, інструкції з експлуатації та ін. Ці тексти, зазвичай, мають

специфічні мовні риси, пов'язані з використанням термінів, фраз та аббревіатур з галузі АТТ.

Наприклад, у брошурі компанії Steyr про трактор зазначається: *«Ihr hochmoderner Arbeitsplatz mit einer neuen, vergrößerten Kabine, die mit nur 66 dBA*

die leiseste Arbeitsumgebung bietet, die Sie je erlebt haben. Neben dem neuen Infomat 1200 Monitor und dem neuen A-Säulen-Display sorgt das neue integrierte Federungskonzept von STEYR für einen unvergleichlichen Komfort bei der täglichen Arbeit. Es koordiniert die Wirkung der Vorderachsfederung, der Kabinenfederung und der Schwingungstilgung des Heckhubwerks für maximale Effektivität des Gesamtsystems der Fahrzeugfederung [4, с. 5].

Ваше найсучасніше робоче місце з новою збільшеною кабіною, яка забезпечує найтихіше робоче середовище, яке ви коли-небудь відчували – всього 66 дБА. На додаток до нового монітора Infomat 1200 і дисплея на А-стійці, нова інтегрована концепція підвіски STEYR

забезпечує неперевершений комфорт під час щоденної роботи. Вона координує

роботу підвіски переднього моста, підвіски kabіни і гасіння коливань заднього моста для максимальної ефективності всієї системи підвіски автомобіля.

Тут мова йде про використання термінів, пов'язаних з конструкцією трактора та характеристиками його роботи (якщо конкретніше то про підвіску).

Патентна документація – це офіційні документи, які забезпечують правовий захист винаходів, корисних моделей та промислових зразків. Оскільки патентна документація має велике значення для захисту прав винахідника, її написання потребує дотримання певних особливостей.

Однією з ключових особливостей патентної документації є використання чіткої та точної мови. Також, патентні документи мають бути написані відповідно до певних форматів та стандартів, що забезпечують їхню однозначність та зрозумілість.

Ще одна важлива особливість патентів полягає у докладному описі винаходу, корисної моделі чи промислового зразка. Опис повинен містити вичерпну інформацію про технічні особливості, принципи роботи та використання, а також розкривати винахідницький рівень та інноваційність продукту. Також описується спосіб виготовлення винаходу, корисної моделі чи промислового зразка, а також відповідна інформація про використання та експлуатацію продукту.

Патентна документація в галузі АТТ містить різноманітні винаходи та розробки, пов'язані зі збільшенням ефективності та автоматизацією процесів вирощування, зберігання та перевезення сільськогосподарської продукції.

Однією з особливостей патентної документації в АТТ є використання спеціалізованої термінології та технічного жаргону, що забезпечує точність та однозначність формулювань, а також унеможливує можливість неправильного тлумачення винаходів та розробок.

Крім того, у патентній документації важливе місце займає опис прототипу, технічного завдання та результатів експериментів. Це дозволяє чітко визначити особливості винаходу, його практичне застосування та потенційну корисність

Усі вказані особливості вимагають від перекладачів високої кваліфікації та володіння специфічними знаннями та навичками не тільки мови, а й в області науки та техніки [40].

Ця інформація є важливою, оскільки вона дає інформацію про різні типи текстів, що зустрічаються в НСАТТ. Розуміння різних типів текстів є важливим для перекладачів і дослідників, які працюють у цій галузі, оскільки воно допомагає їм визначити мету і контекст тексту та обрати відповідні стратегії перекладу. Наприклад, інструкції з експлуатації є вузькотехнічними і вимагають іншого підходу до перекладу, ніж маркетингові матеріали, які мають на меті переконати читача.

Крім того, розуміння стилістичних особливостей різних типів текстів може допомогти в досягненні бажаного ефекту від тексту. Наприклад, технічні звіти та інструкції з експлуатації зазвичай використовують більш формальний і технічний стиль мови, тоді як маркетингові матеріали можуть використовувати більш переконливий стиль мови, щоб переконати потенційних покупців.

Загалом, чітке розуміння типів текстів НСАТТ та їхніх стилістичних особливостей має вирішальне значення для успішного перекладу та ефективної комунікації в цій галузі.

На додаток до типів текстів, розглянутих вище, важливо також зазначити, що в цих текстах часто використовується спеціалізована термінологія та технічний жаргон, характерні для галузі агроперевезень. Розуміння і правильний переклад цих термінів має вирішальне значення для точної комунікації та ефективного використання цих текстів.

Крім того, ці тексти часто мають специфічну цільову аудиторію, таку як технічні фахівці, фермери або інвестори, що може вимагати різних рівнів технічної деталізації та різних підходів до перекладу. Важливо враховувати цільову аудиторію та мету тексту під час перекладу, щоб перекладений текст був доречним та ефективним.

Нарешті, важливо усвідомлювати культурний контекст і конвенції мови, якою написаний текст. Це може включати відмінності в термінології, синтаксисі та стилі між мовами і культурами, а також відмінності в нормах і очікуваннях щодо технічної комунікації в різних країнах і регіонах.

Як висновок можна зазначити що, технології транспортування сільськогосподарської продукції потребують різноманітної технічної документації, включаючи інструкції з експлуатації, технічні звіти та маркетингові матеріали. Ці документи служать різним цілям, але всі вони мають спільну мету – передати складну технічну інформацію, пов'язану з АТТ, у чіткій і зрозумілій формі. Кожен тип тексту має свої особливості та вимоги, які необхідно враховувати в процесі перекладу. Розуміння лінгвістичних і стилістичних особливостей кожного типу тексту має вирішальне значення для створення точних і ефективних перекладів, які передають цільовій аудиторії задуманий зміст. Тому перекладачі повинні бути знайомі з різними типами текстів, пов'язаних з АТТ, і володіти необхідними навичками та знаннями для їх ефективного перекладу.

1.2. Стилiстичнi особливостi

Стилiстичнi особливостi – це елементи використання мови, якi сприяють загальнiй ефективностi та впливу тексту. У технічному письмі стилістичні особливості відіграють важливу роль у передачі складної інформації чітко і лаконічно.

Вивчення стилістичних особливостей є важливим для розуміння нюансів комунікації в цій спеціалізованій галузі. Оскільки АТТ продовжують розвиватися і розширюватися, включаючи звичайно приладдя, програмне забезпечення, транспортні засоби, логістика, тощо, мова, що використовується для їх опису, також повинна адаптуватися до потреб тих, хто працює в цій сфері.

Тому розуміння стилістичних особливостей цієї мови має вирішальне значення для ефективної комунікації та успішного перекладу.

АТТ стають все більш складними і спеціалізованими. Мова, яка використовується для їх опису, розвинула свій власний унікальний набір стилістичних особливостей. Ці особливості можуть включати спеціалізовану лексику, складні структури речень і технічний жаргон, серед іншого.

Розуміння цих стилістичних особливостей важливе як для перекладачів, так і для технічних авторів. Перекладачі повинні вміти ефективно передавати зміст і тон оригінального тексту в своїх перекладах, тоді як технічні автори повинні вміти передавати складну інформацію в чіткій і стислій формі. Для досягнення цих цілей і перекладачі, і технічні автори повинні мати глибоке розуміння стилістичних особливостей НСАТТ.

Тексти АТТ вважаються частинами технічних текстів, оскільки вони містять технічну інформацію про використання машин та устаткування в сільському господарстві. Зазвичай такі тексти описують технічні характеристики, принцип дії, техніку безпеки, методи ремонту і обслуговування машин і устаткування.

У таких текстах використовують технічну термінологію, формули, графіки, схеми, які допомагають краще зрозуміти сутність процесів та механізмів, що описуються. Такі тексти мають строгі допічну структуру та чіткий лексичний та граматичний склад.

Але в порівнянні з іншими технічними текстами, тексти АТТ можуть мати більш просту мовну форму, оскільки часто складаються для аудиторії з неспеціального фаху. Такі тексти можуть містити більше пояснень, діаграм та ілюстрацій, які візуально показують процеси, що описуються. Також, у таких текстах можуть бути використані більш живі та інформальні слова, щоб зробити інформацію більш доступною та зрозумілою.

Отже, такі можна вважати частиною технічних текстів, тому стилістичні особливості текстів НСАТТ будуть розглядатись як особливості технічних текстів.

1.2.1. Стилiстичнi особливостi iнструкцiй з експлуатацiї.

Тексти i дискурси в науково-технiчнiй сферi мають багато спiльного. Є питання щодо того, що є основним в наукових та технiчних материалах – усне або письмове мовлення. Однак наукова та технiчна лiтература дають перевагу

письмовому мовленню. Науковий дискурс включає специфiчнi елементи, такі як

визначення, доведення, аргументацiя, виклад та повторення. I до науково-технiчних текстiв вiдносяться:

- власне науково-технiчнi напрацювання, тобто, продукт наукового досягнення та технiчних винаходiв;
- науково-технiчнi ресурси для освiти (пiдручники, довiдники i т.д.);
- науково-популярна проза з рiзних галузей технiки;
- технiчнi i супровiднi матерiали;
- технiчна реклама, патенти та iнше.

Для вираження вiдношення до дiї або необхідностi найчастiше застосовуються модальнi дiєслова «können», «müssen» та «sollen» [14, с. 7].

Motorleerlauf prüfen: Das Schneidwerkzeug muss im Leerlauf bei losgelassener Gashebel stillstehen. – *Перевiрте роботу двигуна на холостому ходi: Рiзучий iнструмент повинен бути нерухомим на холостому ходi з вiдпущеним важелем дросельної заслiнки.*

Для негативного або обмеженого зображення певного явища або процесу в iнструкцiях до сiльськогосподарської технiки стилю використовується модальне дiєслово «dürfen» [14, с. 16].

Aus Sicherheitsgründen dürfen nur die innerhalb einer Tabellenzeile stehenden Schneidwerkzeuge, Schutz-, Griffund Traggut-Ausführungen miteinander kombiniert werden. – *З мiркувань безпеки*

можна комбінувати один з одним тільки ріжучі інструменти, захисні пристрої, рукоятки та ремені для перенесення, перераховані в одному рядку таблиці.

Крім того, для АТТ є частотним використання пасивного стану.

Насамперед це пасивний стан дії (Vorgangspassiv), що частіше використовується в текстах інструкцій [15, с. 19]: *Drehenden Mähkopf parallel über die bewachsene*

Fläche halten den Boden antippen. 3 cm Mähfaden werden nachgestellt. – Тримайте обертову косильну головку паралельно над зарослою ділянкою і поєтуйте по землі. 3 см косильної стрічки буде відрегульовано.

Фахова мова часто має номінальний стиль, який особливо часто вживає

іменники, особливо в аграрних текстах. Віддієслівні іменники, утворені від перехідних дієслів з суфіксами *-ung* (такі як *Stellung*, *Benutzung* та *Ausführung*), є частим явищем, але іменникові інфінітиви на *-en* менш поширені.

В текстах з аграрного спрямування широко використовуються означення

як засіб для уточнення та визначення іменників. Це типова ознака номінального стилю мовлення в цій галузі. Використання означень є мовною економією та є додатковим показником фахового стилю мови. Родовий відмінок часто використовується як означення (*Umfang des Kraftstoffs; die Größe des Mähkopfes*),

а поширені означення мають дієприкметник I (*elektromagnetisches Feld, gesundheitlichen Disiken*), або II (*zugeordneten Schneidwerkzeugen; überlange Mähfäden auf optimale Länge gekürzt*).

У наукових текстах аграрної тематики найчастіше використовують відносні підрядні речення (Relativsätze): *Nach der Einnahme von Alkohol,*

Medikamenten, die das Reaktionsvermögen beeinträchtigen oder Drogen darf nicht mit dem Motorgerät gearbeitet werden [14, с. 3]. – Не використовуйте

електроінструмент після прийому алкоголю, ліків, що знижують швидкість реакції, або наркотиків; та сполучникові підрядні речення (Konjunktionalsätze):

Wer sich aus gesundheitlichen Gründen nicht anstrengen darf, sollte seinen Arzt fragen, ob die Arbeit mit einem Motorgerät möglich ist [14, с. 3]. – Тим, кому за

станом здоров'я не можна перенапружуватися, слід порадитися з лікарем, чи можна працювати з електроінструментом.

У текстах теоретично-наукового рівня спостерігається часте використання підрядних речень умови та часу [14, с. 6]: *Temporal- Bei Ausführungen mit Rundumgriff und Rundumgriff mit Bügel (Schrittbegrenzer) linke Hand am Rundumgriff, rechte Hand am Bedienungsgriff – auch bei Linkshändern und Bedingungsätze: Wenn den Gaszug ist korrekt festgestellt, dann ist das die Voraussetzung für die richtige Funktion von Startgas, Leerlauf und Vollgas. –*

Підрядні обставинні речення часу: *Для версій з круглою ручкою та круглою ручкою з кронштейном (обмежувачем кроку) ліва рука на круглій ручці, права рука на робочій ручці – також для мульт. Підрядні обставинні речення умови: Якщо трос дросельної заслінки правильно зафіксований, то це є передумовою правильної роботи дросельної заслінки, холостого ходу та повного газу.*

Для субмови текстів аграрного спрямування є типовим використання засобів між фразового зв'язку, що являють собою сигнали логічного поєднання. У. Омом [48], виділяє найчастіше вживані: сполучники (*weil; da; so dass; obwohl; um...zu; sondern*) [14]; прислівники (*nämlich; folglich; jedoch; anderseits*) [14]; прийменники (*bei; wegen; aus; mit; trotz; zu; für; durch, vor, nach*) [14]; звороти (*aus diesem Grund; im Falle; zu diesem Zweck; mit Hilfe von; durch den Einsatz*) [14].

Тексти аграрної тематики характеризуються використанням спеціальної термінології, яка складається зі слів та словосполучень, що позначають конкретні об'єкти та поняття, які використовуються фахівцями у певній галузі науки або техніки. Термінологія в інструкціях відіграє важливу роль у забезпеченні чіткості та точності викладу інформації. Вона дозволяє уникнути неоднозначності та плутанини в тлумаченні термінів і понять. Використання термінології забезпечує зрозумілість та наочність інструкції для користувача, а також дозволяє уникнути помилок при використанні приладів. Термінологія також забезпечує єдиний мовний підхід у документації, що в свою чергу покращує комунікацію між фахівцями та користувачами. Терміни можуть мати

як спеціальне значення загальноживаних слів, так і бути створеними самостійно для опису конкретних понять.

Використання спеціальної загальнотехнічної лексики сприяє взаєморозумінню фахівців, оскільки ця лексика є звичною для них і дозволяє уникнути необхідності детального пояснення термінів. Ця лексика складається

зі слів, які не є термінами, але використовуються фахівцями у певній галузі науки або техніки для опису зв'язків, властивостей та особливостей термінологічних понять та об'єктів. Крім того, до спеціальної лексики можуть належати і загальноживані слова, які набувають спеціального значення в контексті певної

галузі науки або техніки [24].

Der innovative FPT NEF-Motor mit 6,7 l Hubraum und bis zu 302 PS bietet Ihnen maximale Leistung und höchste Produktivität im Einsatz und damit für Ihr Unternehmen. – Інноваційний двигун FPT NEF з робочим об'ємом 6,7 л і потужністю до 302 к.с. пропонує вам максимальну потужність і найвищу продуктивність в полі, а отже, і для всього підприємства [4].

Як підсумок можна зазначити, що інструкції є текстами специфічного стилю, що мають свої особливості, це: чіткість, лаконічність, логічність, використання модальних дієслів і пасивного стану, а також мати виключно фактичний характер і не допускати емоційного впливу на читача, оскільки головна їх мета полягає в передачі інформації та наданні інструкції щодо виконання певної дії або процесу.

1.2.2. Стилiстичні особливості технічних звітів.

Технічний звіт – це письмовий або усний документ, який збирає аналіз з певної справи. Метою технічного звіту є вирішення або вдосконалення зазначеної проблеми, як правило, пов'язаної з діловою діяльністю компанії [37].

Технічний звіт, як і інші види звітів, є документом, створеним для збирання та передачі інформації. Зазвичай цей тип звіту стосується конкретної проблеми.

яку компанія вирішує або планує вирішити. У технічному звіті висвітлюється ця проблема, а також пропонуються можливі рішення та покращення. Такі звіти часто використовуються у підприємницькій діяльності.

Кожен звіт повинен відповідати певній структурі, хоча ця структура може відрізнятися залежно від теми звіту. З цієї причини загальна структура, яка представлена у цьому типі звіту, виглядає так:

- вступ;
- технічний розвиток;
- висновки та рекомендації;
- бібліографія;
- додаток ілюстрацій та графіки [37].

Керівництво компанії, яке використовує такі типи звітів для вирішення або вдосконалення аспектів діяльності, рекомендується включати резюме в ці звіти.

Це резюме повинно містити всю необхідну інформацію для керівництва.

Щодо стилістичних особливостей можна виділити наступне:

- він представляє суворий і точний стиль;
- використовуйте чітку та об'єктивну мову;
- підтримує текст на графіках та статистиці;
- він також повинен використовувати зрозумілу мову;
- звіт повинен бути оперативним та функціональним;
- зазвичай вони орієнтовані на діловий світ [37].

1.2.3. Стилiстичнi особливостi маркетингових матерiалiв.

Важливим фактором, що впливає на ефективність рекламного тексту, є стилістичне забарвлення використаних у ньому слів. У рекламних текстах часто використовуються такі стилістичні засоби мови, як метафора (слово або вираз, взите в переносному значенні), метонімія (заміна одного слова іншим за суміжністю), антитеза (протиставлення контрастних явищ), іронія (прихована

насмійка), полісемія (багатозначність), каламбур (поєднання слів на основі їх багатозначності або співзвучності з комічним ефектом), епітет (підкреслює характерну рису описуваного явища), оксюморон (поєднання протилежних за значенням, контрастних понять), порівняння, гіпербола (перебільшення), евфемізм (нейтральний вираз, що вживається замість ненормативної лексики), перифраз (непряма згадка про об'єкт шляхом його опису), аллюзія (натяк). Однак найпоширенішими є метафора, повтор, епітет, гіпербола, рима, аллюзія та перифраз.

Для того, щоб підкреслити винятковість свого продукту, маркетологи схильні до використання гіперболи. Гіпербола (перебільшення) – словесний зворот, у якому ознаки описуваного предмета навмисно подано в перебільшеному виді з метою звернути на них особливу увагу читача [6].

«MEHR als nur eine Maschine. Die MEHRdrescher von John Diere» (John Deer, комбайн) [51].

У наведеному вище прикладі експресивність виражена за допомогою гіперболізації. Виробники презентують свій продукт як такий, що викликає у потенційного клієнта почуття до машини, що є перебільшенням.

«Mehr Leistung. Mehr Qualität. Mehr Komfort. Mehr Produktivität» (John Deer, комбайн) [5].

У наведеному прикладі ми можемо спостерігати приклад лексичного повтору – «Mehr... Mehr... Mehr... Mehr». У цьому тексті підвищується оцінка продукту та підкреслюється його переваги над конкурентами («Більше потужності. Більше якості. Більше комфорту. Більше продуктивності»). Текст ніби натякає, що за допомогою рекламованого продукту потенційний клієнт стане «крутішим», тобто виконує атрактивну функцію.

Одним з основних фоностилістичних засобів є рима, котра належить до постійних (регулярних) звукових повторів. Римою називають співзвуччя, звуковий повтор у віршах, здебільшого в кінці рядків [28, с. 32]; повторення більш або менш подібних поєднань звуків на кінцях рядків або в інших

симетрично розташованих частинах віршів. Рима, є досить затребуваним способом оформлення рекламного тексту, що сприяє його більш легкому вимовлянню та запам'ятовуванню. «Дана особливість римованих текстів експлуатується передусім в прагматичних цілях, адже спрямована на мимовільне запам'ятовування назви рекламованого товару або його виробника» [2, с. 2].

Додатково, вчені вказують, що рима слугує також естетичною метою, підсилюючи приємність звучання слогана та забезпечуючи його композиційний зв'язок, виконує організуючу функцію в строфічній композиції, а також слугує виокремленню із контексту певних слів, які передають головну ідею рекламного повідомлення [30].

«*Fahren mit Last – Ganz ohne Hast*» (Steyr, трактор)

Ця рима створює мелодійний ефект, що робить фразу більш запам'ятовувальною та приємною на слух. Але також вона створює не тільки узичну гармонію, але й передає ключовий меседж реклами – можна їхати з вантажем без поспіху, не турбуючись про терміни та безпеку, пов'язані з швидкістю. Рима «*Last*» та «*Hast*» також має ефект запам'ятовування, оскільки повторення звуків зробило фразу більш запам'ятовувальною та привертає увагу слухачів чи читачів. Таким чином, рима в контексті реклами створює гармонію, підкреслює переваги продукту або послуги та допомагає запам'ятати ключовий меседж [61].

«Метафора це переносне значення слова, засноване на уподібненні одного предмета або явища іншому. Виконуючи в мові номінативну, пізнавальну та оціночну функції, метафора в той же час виступає як засіб створення образності мови і конструювання нових смислів» [27, с. 26]

«*Ihr guter Stern auf allen Straßen.*» (Mercedes, автомобіль) [72]

Спостерігається метафоричне значення слова «*Stern*» («зірка»), у контексті цієї реклами зірка – це символ марки автомобіля «Мерседес». В даній рекламі метафора використовується для створення образу, що пов'язаний з автомобілем. В уявленні людей зірка вважається символом чогось великого, яскравого та

надійного, тому використання слова «*Stern*» для опису марки автомобіля «Mercedes» має на меті передати ці значення на продукт. Крім того, метафора «*großer Stern*» вважається відомим виразом в німецькій мові, що означає щастя та успіх. Таким чином, використання цієї метафори має на меті передати повідомлення, що вибір марки «Mercedes» приносить успіх і надійність на дорозі.

«*Große Kraft – Kleiner Durst*» (Steyr, трактор) [44].

Експресивність у наведеному рекламному тексті ґрунтується на явищі оксюмору – стилістичному звороті, що поєднує семантично контрастні слова («великий» «малий») для створення несподіваної смислової єдності. У даному випадку оксюморон використовується з метою підкреслити властивість трактора бути потужним, але при цьому споживати дуже мало палива. Сполучення слів «*Große Kraft*» (велика сила) і «*Kleiner Durst*» (мала спрага) є несподіваним та привабливим для потенційних покупців, які шукають ефективну техніку з економією палива. Крім того, цей рекламний слоган легко запам'ятовується, завдяки яскравому контрасту між словами, що він містить.

«*Schleppen mit Zukunft*» (John Deere, трактор) [63].

У наведеному вище прикладі для створення експресивності використовується такий прийом, як метонімія. Метонімія – це слово, значення якого переноситься на найменування іншого предмета, пов'язаного з властивим для цього слова предметом за своєю природою. «*Schlepper*» в перекладі з німецької означає «той, що тягне», тобто посилення на основну функцію трактора – тягти різні сільськогосподарські машини і приладдя. Тут метонімічно вживається термін «*Schlepper*» для позначення самого трактора.

1.2.4. Стилістичні особливості патентів.

Патент – це «виключне право на вироб або процес, який, як правило, являє собою новий спосіб виконання тої чи іншої дії або пропонує нове технічне вирішення того чи іншого завдання» [10, с. 4].

Патенти належать до наукового стилю та виділяються серед інших письмових жанрів наукової комунікації як периферійний жанр у науково-діловому підстилі.

Дослідники Гура Н. П. та Халецька Ю. С. вказують на мішаний характер стилю патентів, який включає як офіційно-ділові, так і художні елементи [8, с.

63]. Також проводиться аналіз окремих компонентів патентів, зокрема, вивчаються лексичні особливості офіційно-ділового стилю, архаїзми та канцеляризми. Досліджуються особливості поєднання спеціалізованої лексики в тексті патентів у контексті мови для спеціальних цілей, а також аналізується частотність вживання різних частин мови у патентних текстах.

Патентний опис вважається не науково-технічною літературою, а специфічним техніко-юридичним стилем чи патентно-технічним стилем. На думку Криворучка жанр патенту відрізняється застосуванням специфічних мовних засобів, він загалом не відзначається відмінностями від наукового стилю [23].

Зазначимо, що патентний документ відзначається двома ключовими соціально-культурними функціями у зв'язку з науковим стилем: по-перше, він фіксує технічні знання у вигляді текстів, які зберігаються в пам'яті людства та передаються з покоління на покоління; по-друге, відбувається обмін знаннями між фахівцями за допомогою патентних документів. З цього випливає, що поняття техніко-юридичного стилю, яке використовується у деяких дослідженнях, легко впишеться в ширший контекст наукового стилю [1, с. 66].

Стилістичним особливостям патентної документації характерні попередня підготовленість висловлювання, ґрунтовна обізнаність з проблемами і темами, монологічність, унормованість мови [31, с. 3]. До основних стилістичних ознак можна зарахувати:

- ясність (понятійність) і предметність тлумачень;
 - логічна послідовність і доказовість викладу;
 - узагальненість понять і явищ;
 - об'єктивний аналіз; о точність і лаконічність висловлювань; о аргументація та переконливість тверджень;

- однозначне пояснення причинно-наслідкових відношень;
 - абстрагованість;
 - переконливість;
 - аналіз;

- синтез;
 - аргументація;
 - докладні висновки [3]. с. 4].

У висновку важливо відзначити, що патентні документи є унікальними структурованими текстами, які поєднують технічну та юридичну мову. Стилiстичні особливості патентів виникають через їхню специфіку як правових документів та науково-технічних джерел інформації. Однією з найважливіших рис патентної мови є точність та чіткість вираження ідей, що стосуються нововведень та винаходів.

Дослідження стилістичних особливостей патентів вказує на використання специфічної лексики, архаїчних та технічних термінів, а також формальних структур, що надають текстам патентів особливий вигляд. Ці стилістичні особливості виникають з потреб точності та чіткості в передачі інформації про нововведення, а також з необхідності використання стандартизованої мови для закріплення правових аспектів винаходу чи технічної новачії.

Крім того, вивчення стилістичних особливостей патентних документів вказує на їхню важливу роль у зберіганні технічного знання та сприянні обміну цим знанням між науковцями та винахідниками. Розуміння цих стилістичних особливостей важливе для ефективного читання, редагування та перекладу

патентних документів, що є важливим елементом науково-технічного спілкування в сучасному світі.

НУВБІП УКРАЇНИ

Висновки до розділу 1

Агро-транспортні технології мають свої власні особливості, які відображаються у типах та стилістичних рисах текстів, пов'язаних з цією темою. Залежно від мети та структури тексту, агро-транспортні технології можуть бути представлені у вигляді інструкції, технічного опису, рекламного матеріалу тощо.

Крім того, стиль текстів агро-транспортних технологій характеризується специфічним термінологічним складом, формальністю та точністю викладу. У зв'язку з цим, розуміння особливостей цих текстів може бути важливим для тих, хто працює в галузі агротехнологій, а також для перекладачів та редакторів, які займаються перекладом та редагуванням агро-транспортних текстів.

У ході вивчення різновидів текстів німецької субмови агро-транспортних технологій (НСАТТ) було виявлено, що ця категорія текстів є дуже різноманітною і включає в себе різні жанри та стилістику. Вони відзначаються специфічною лексикою та термінологією, які вимагають від перекладачів

високого рівня спеціалізованих знань.

Вивчення різновидів текстів НСАТТ допомагає зрозуміти особливості мови та комунікації в галузі агро-транспортних технологій. Різноманітність цих текстів відображає широкий спектр ситуацій, в яких вони використовуються, від наукових досліджень до технічної документації.

Важливою характеристикою текстів НСАТТ є їхня специфічна граматична та синтаксична структура, яка може бути відмінною від загальних норм мови. Це ставить перед перекладачами виклик, оскільки вони повинні зберігати технічну точність та науковий зміст текстів при перекладі.

Усі ці особливості різновидів текстів німецької субмови агро-транспортних технологій мають важливе значення для перекладачів та

вимагають від них високої кваліфікації та глибокого розуміння тематики для забезпечення адекватності та якості перекладу.

У висновку до теми "Стилістичні особливості НСАТТ" можна зазначити, що стилістичні особливості текстів німецької субмови агро-транспортних технологій (НСАТТ) виявляються в їхній специфічній мовній формі та способі вираження. Оскільки НСАТТ використовуються в наукових, технічних та інженерних контекстах, вони мають ряд унікальних стилістичних рис, що віддзеркалюють особливості цих галузей знань.

Однією з основних стилістичних рис НСАТТ є використання спеціалізованої термінології та технічної лексики, яка має точні та чіткі визначення в контексті агро-транспортних технологій. Ця лексика відзначається високою ступенем спеціалізації та може бути незрозумілою для загальної аудиторії.

Крім того, НСАТТ можуть містити формальні та наукові конструкції, які роблять текст структурованим та логічно вираженим. Технічні описи, формули, схеми та інші елементи також є стилістичними особливостями цих текстів.

Більш того, важливо враховувати міжкультурну специфіку та особливості цільової аудиторії, для якої створюється текст. Наприклад, текст про агро-транспортні технології для фахівців з цієї галузі може містити терміни та технічні деталі, що зрозумілі для цієї аудиторії, але не для звичайного читача. Тому важливо забезпечити належний рівень технічної складності та використовувати зрозумілу мову, щоб забезпечити ефективну комунікацію з цільовою аудиторією. Крім того, важливо використовувати структуровану та логічну організацію тексту для зручності сприйняття та збереження інформації.

Також можна додати, що текстові матеріали агро-транспортних технологій вимагають від перекладача не тільки знання фахової термінології, але й досвіду роботи в даній сфері, зокрема знання технічних процесів, процедур і правил, пов'язаних з агропромисловим виробництвом. Крім того, важливо мати

розуміння міжнародних стандартів і вимог, які можуть застосовуватися в галузі агропромислового транспорту.

Зважаючи на все вищезазначене, можна зробити висновок, що переклад текстів агро-транспортних технологій є складним і вимагає від перекладача високого рівня кваліфікації, знань і досвіду в цій сфері. Важливо також

враховувати стилістичні особливості і потреби цільової аудиторії, щоб забезпечити точність та ефективність перекладу.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НСАТТ

НУБІП УКРАЇНИ

2.1. Фактори впливу на розвиток НСАТТ

Сільськогосподарські технології такі ж давні, як і сільське господарство:

ще в доісторичні часи людина використовувала примітивні технічні ручні інструменти для вирощування сільськогосподарських культур, такі як мотики для підготовки посівних грядок і бронзові серпи для зрізання зерна. З

одомашненням великої рогатої худоби волів запрягали перед примітивними

гачковими плугами, і вони мали допомагати з появою зерен з колосків. Віслюки тягнули жорна, що оберталися. Знаряддя праці і праця тварин звільнили людей у помірних зонах від частини важкої фізичної роботи, пов'язаної з добуванням їжі.

Сільське господарство і сільськогосподарська технологія з плугом, запряженим

упряжкою, були передумовами для більшої щільності населення, вищого рівня

цивілізації і утворення держав. Ранні розвинені цивілізації були знайдені в смузі помірного поясу між 35-ю і 60-ю паралелями - від Європи з Середземномор'ям, Єгиптом, Месопотамією, Персією, Індією, Індонезією, Китаєм, Кореєю і

Японією [65 с. 7].

Під час занепаду Західної Римської імперії та Міграції народів сільськогосподарські технології в Європі стагнували понад тисячу років. Від епохи Відродження до нашого часу сільське господарство вважалось сферою

особливої сталості, консервативною протидією великим змінам сучасної епохи.

Сільськогосподарська технологія на початку сучасної ери характеризується

чотиристороннім плугом, який тягнула упряжка коней, волів або корів, із залізним лемешем, дерев'яним відвалом, зерногеркою, молотаркою і стовпчиком для збіжжя. і бороною для підготовки посівного ложа, косою і серпом для

скошування трави і збіжжя, ціпом для обмолоту зерна, граблями для

перевертання і збору сіна; для транспортних робіт використовували запряжені одно- і двовісні вози, для розмелювання зерна існували млини з верхніми або

нижніми водяними колесами або вітряки. Навантаження і розподіл гною, снопів зерна та сіна на фермі і в полі здійснювалося вручну. Хоча мистецтво, ремесла і наука – одночасно з винайденням друкарського верстата – а також архітектура, будівництво і зброя – одночасно з винайденням пороху – досягли величезного прогресу з початку епохи Відродження, сільськогосподарські методи і техніка залишалися практично незмінними до кінця XVII століття.

Технічна мова така ж давня, як і сама мова. Відколи люди почали спілкуватися один з одним, вони також присвятили себе різним видам діяльності, і для цього їм довелося використовувати певну мову. Таким чином, початки окремих технічних мов збігаються з початками відповідних спеціалізацій та предметів. Розвиток будь-якої галузі діяльності супроводжується значними змінами у мові, зокрема використанням спеціалізованої лексики та термінології. Зростаюча кількість фахових термінів та номенклатурних назв є характерною ознакою цього процесу.

Терміносистема в будь-якій галузі знань відображає досягнення та розвиток цієї галузі на різних етапах історії суспільства. Німецька мова, включаючи її різні фахові субмови, включаючи НСАТТ, має складну історію свого розвитку. Термінологія НСАТТ є одним з найдавніших шарів лексичної системи мови і формується під впливом різних лінгвістичних та нелінгвістичних факторів.

Формування та розвиток терміносистеми, включаючи агротехнічну, визначаються різноманітними позамовними та мовними факторами. Особливо помітні зв'язки між лексико-семантичними процесами та зовнішніми реаліями. Семантична історія слів часто відображає зміни в соціальних умовах суспільства. Тому важливо розглядати як екстралінгвістичні, так і лінгвістичні фактори у дослідженні термінології. При аналізі цих двох критеріїв разом, стає очевидним, що зовнішні фактори мають велике значення в розвитку лексики, яка є найдинамічнішим рівнем мови.

Кожен історичний період має свої унікальні риси та характеристики. У XXI столітті відбувається значний прогрес у сфері автоматизації та роботизації, оскільки цей період характеризується активним впровадженням автоматизаційних технологій у всі галузі промисловості. Це призводить до швидкого розвитку та з'явлення нових наукових дисциплін і термінів, пов'язаних з цими інноваціями.

В наукознавстві було встановлено, що кожні 25 років приблизно подвоюється кількість наукових дисциплін. Нові області знань виникають за три основні моделі:

1. Здійнюється диференціація знань і від певної предметної області формуються нові галузі знань.
2. Нові наукові дисципліни виникають внаслідок взаємодії двох наук, що зіткнулися на межі своїх досліджень.

3. Поява комплексних наук і дисциплін стає результатом взаємодії різних наукових областей [38, с. 33].

Саме так, під впливом стрімкого розвитку таких передових галузей промисловості, як кібернетика, машинобудування, програмування і телемеханіки відбулось формування АТТ, які на даний час продовжують активно розвиватись як самостійна галузь науки і техніки.

У сьогоденні галузь АТТ не може існувати та функціонувати відокремлено від інших суміжних сфер. До прикладу: сучасні підприємства, енергетичні системи, залізничний та автомобільний транспорт, різновиди повітряних та морських суден та засоби зв'язку. Телемеханіка - це галузь технічних наук, яка досліджує комплекс питань, пов'язаних з керуванням на відстані та контролем стану рухомих і нерухомих об'єктів [38, с. 34]. Кібернетикою називають науку про загальні закономірності процесів керування і передачі інформації в машинах, живих організмах та їхніх об'єднаннях [38, с. 34].

Простежуючи історію розвитку АТТ, то розвиток саме ІСАТТ можна розділити на такі етапи:

1. Епоха Середньовіччя (V – XV століття)
2. Епоха Відродження (XV століття – 90-ті роки XVI століття),
3. Період Індустріалізації (2-а половина XVII століття – початок XX століття);
4. Період Сучасності (2-а половина XX століття – сьогоднішня).

Як було зазначено вище, розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком технологій. Якщо простежити історію розвитку сільськогосподарської техніки на території Німеччини, то можна сказати що перший етап розвитку АТТ і лексики НСАТТ припадає на епоху Середньовіччя. Цей етап пов'язаний з початком активного розвитку перших сільськогосподарських знарядь, таких як: віз (нім. *das Fuhrwerk*), комок (нім. *der Dreschstein*), мотика (нім. *die Hacke*), серп (нім. *die Sichel*), соха (нім. *die Zoche*), терлиця (нім. *die Breche*). Але незважаючи на ці фактори, Середньовіччя – це період класового суспільства та феодалізму, де селяни тяжко працювали на свого феодала і просто не мали часу на саморозвиток і були неграмотними. Феодали в свою чергу не приділяли уваги розвитку АТТ, а тим більш НСАТТ, не займались укладанням словників чи певної «термінологізації».

В епоху Відродження не винайшли нових агротехнічних приладів, але відбулось покращення вже наявних, це зокрема заміна дерев'яних частин агротехніки на металеві, до прикладу заміна дерев'яного лемеша для плугу на залізний.

Але все ж таки від XV століття й до нашого часу сільське господарство розглядалось як сфера особливої сталості, як консервативна протидія великим змінам модерної епохи. Сільськогосподарська технологія на початку сучасної ери характеризується чотиристороннім плугом (нім. *der Pflug*), який тягнула упряжка коней, волів або корів, із залізним лемешем (нім. *die Pflugschar*), дерев'яним відвалом (нім. *der Streich*), коромислом і стовпчиком для пшона і сошником (нім. *die Kolter*), а також бороною (нім. *die Egge*) для підготовки посівного ложа, косою і серпом для скошування трави і зерна, ціпом для

обмолоту зерна, граблями для перевертання і збору сіна; для транспортних робіт використовували запряжені одно- і двовісні вози (нім. *der Wagen, das Fuhrwerk*); для розмелювання зерна існували млини (нім. *die Mühle*) з накладними або підшовними водяними колесами або вітряки (нім. *die Windmühle*).

Навантаження та розподіл гною, снопів зерна та сіна на фермі та в полях здійснювалося вручну [65, с. 7].

В порівнянні розвитку АТТ між Середньовіччям і Відродженням, можна зазначити, що хоча різниця не є істотно великою, все ж присутні деякі відмінні риси, які впливали на сільське господарство та транспортування сільськогосподарських продуктів.

У Середньовіччі сільське господарство в основному базувалося на традиційних методах обробітку землі та використанні ручної сили праці. Засоби транспорту, такі як вози, запряжені тваринами, були широко поширені, але їх конструкція і технічні характеристики були досить простими. Зазвичай, це були вози, які використовувались для перевезення сільськогосподарських продуктів, таких як зерно, сіно, деревина та інші матеріали.

З іншого боку, епоха Відродження відзначалася збільшеним інтересом до наукових досліджень та технологічного прогресу. Це також знайшло своє відображення в розвитку агротехніки та агротранспорту. Як зазначалося, вдосконалювались вже існуючі знаряддя.

Таким чином, хоча різниця між Середньовіччям і Відродженням у розвитку АТТ може здаватись невеликою, все ж історичний контекст і зміни в суспільстві привнесли певні відмінності в підходах до сільського господарства та транспортування сільськогосподарської продукції. Розвиток наукових досліджень, механізація та інновації забезпечували поступове вдосконалення агротехніки, що поклало фундамент для подальшого прогресу і розвитку аграрного сектору, але все ж в порівнянні з подальшими етапами ці два періоди є досить сталими, особливо це стосується НСАТТ.

Третім етапом розвитку можна виділити період з 2-ї половини XVIII до початку XIX століття. Цей період мав значний вплив на розвиток німецької агротехнічної лексики, оскільки це був час інтенсивного розвитку сільського господарства та впровадження нових технологій у цій галузі. Процес індустріалізації та технологічного прогресу призвів до виникнення нових машин, інструментів та методів обробки землі та рослин. Зокрема великий внесок зробив Йоганн Крістоф Аделунг (8 серпня 1732, Шпантеков - 10 вересня 1806, Дрезден) – німецький філолог, представник німецького Просвітництва. Він зіграв величезну роль в нормалізації і уніфікації німецької літературної мови, праці Аделунга безпосередньо передували розвитку в Німеччині наукового-технічного мовознавства.

Мабуть, найважливішою працею Аделунга є його вичерпний «Граматико-критичний словник верхньонімецького діалекту» (нім. «*Grammatisch-kritisches Wörterbuch der Hochdeutschen Mundart*») з 55-181 статтею (5 томів, 1774-1786; 2-е видання: 1793-1801). Порівняльні синоніми, додані до лем (лема – допоміжна теорема, необхідна для доказу іншої) [36], часто коментуються відносно детально, і він також розглядає різні значення в мовних зонах. Досить багато довідкових статей з орфографії та багато технічних або спеціальних мовних лем (20-30% у першому виданні). Він часто ділиться своїми поглядами на орфографію, деякі лем про групи літер, здається, були включені головним чином з цієї причини. З часом Аделунг став більш скептично ставитися до реформ правопису, і врешті-решт у передмові до другого видання він спростував власну попередню позицію та іноді писав слова по-іншому (наприклад, часто - *iren* замість *-ieren* дієсловами). Існують позначки вимови, дедалі частіше у другому виданні для іноземних слів, які ще не натуралізувалися *інженер* (нім. *Inschenör*). По всій роботі розкидана значно вдосконалена теорія словотворення німецькою мовою XVIII століття. Він розглядає це більш детально з лемами про частки та префікси. Що стосується етимології, то йому чужі сьгоднішні принципи; він нічого не знав про германську та верхньонімецьку звукову зміну.

не знає новонаднімецької дифтонгізації та монофтонгізації. Невідомі йому також правомірна звукозміна, аблаут і реконструйовані сьогодні індоєвропейські словотворчі суфікси. Однак іноді зустрічаються цілком правильні етимології.

Повний етимологічний коментар – якщо такий є – складається з трьох частин:

спочатку є вказівки на «подібні» словоформи з інших мовних етапів, потім огляд

етимології його попередників, яку він добре знає і, нарешті, його власна етимологія [43, с. 63-65].

Словник Аделунга справив великий вплив на німецьку мову, зокрема і на

технічну лексику, яка включала і тему сільськогосподарської техніки, але точний

обсяг невідомий.

У XIX столітті, промислова революція суттєво сприяла розвитку науки та техніки, а також призвела до з'яви великої кількості технічних наук. Терміни, які

використовуються в цих науках, стали не тільки спеціалізованими та

обмеженими лише вузьким колом вчених, але й набули широкого застосування

серед працівників у виробництві. Для позначення нових понять і явищ

пов'язаних з розвитком науки і техніки, створювалися нові термінологічні одиниці. Для цього залучалася лексика національної мови. Один із легких шляхів

створення нових термінів - це утворення словосполучень, що стало традиційним

у XVIII столітті. Саме цей метод став ведучим і відображався у кількісному

перевазі словосполучень у більшості європейських мов. Це призводило до появи термінів, складених з трьох або навіть чотирьох елементів. Нагальна потреба

обміну інформацією між мовами, що виникла внаслідок розвитку науки і

техніки, змусила збільшити кількість термінологічних словників, де було

відображено терміни з різних мов. Це сприяло зручному спілкуванню і обміну

знаннями між науковцями з різних країн та культур. Таким чином, розвиток науки і техніки у XIX столітті стимулював появу нових термінів і розширення

термінологічної бази. Відповідно збільшилася і потреба у створенні

термінологічних словників для забезпечення зручного обміну знаннями та сприяння розвитку науково-технічного прогресу [38, с. 39-40].

Збільшення використання механізації у сільському господарстві призвело до появи нових термінів для опису техніки та машин, які використовувалися в сільському господарстві. Наприклад, терміни, пов'язані з тракторами, комбайнами, сівалками, іншими механічними інструментами, стали поширені в агротехнічній лексиці.

У цей період також зростала роль науки та досліджень у сільському господарстві, що сприяло появі нових термінів, які відображали наукові відкриття та інновації. Впровадження нових агротехнічних підходів і методів вимагало створення нової лексики для їх опису та розуміння.

До прикладу, великий вплив на розвиток лексики НСАТТ мала механізація косовиці, укладання і зв'язування снопів, обмолоту. У 1835 р. було побудовано першу механічну косарку. Ця машина мала ріжучий брус із колісним приводом, що складався з верхньої секції з трикутним лезом, що коливався, направлявся у фіксованій нижній секції з «пальцями» та приводився кривошипом. Минуло ще 40 років, перш ніж було розроблено в'язучу машину для косарок (1875), що згодом призвело до утворення нового терміна – *der Balkenmäher*. Косильні машини спочатку були оснащені пластинами, що обертаються, над платформою для порціонування снопів. Снопи збирали і зв'язували вручну. Тільки винахід і вдосконалення вузловязального апарата дозволили механізувати цю трудомістку частину [57, с. 78].

Пізніше, активна індустріалізація призвела до масового виходу на ринки сільськогосподарської техніки вже у промислових масштабах, що дозволило активно наситити НСАТТ новими термінами:

Упряжні пристрої:

Плуги різної форми відвалів (нім. *Pflüge mit unterschiedlichen Streichblechformen*), борони (нім. *Eggen*), культиватори (нім. *Grubber*), катки (нім. *Walzen*), граблі кінні (нім. *Pferderechen*), сіноворушилки (нім. *Heuwender*).

Польові машини:

Сівалки (нім. *Sämaschinen*), косарки (нім. *Mähmaschinen*), молотарки з приводом через трансмісійний вал з двома карданними шарнірами або приводом від паровозів (нім. *Dreschmaschinen mit Göpelantrieb über eine Übertragungswelle mit zwei Kardangelenken oder Antrieb mit Dampflokomobilen*), розкидачі добрив (нім. *Düngerstreuer*).

Дворові машини:

Вітряки для очищення зерна (нім. *Windfegen für Getreidereinigung*), соломорізки (нім. *Strohhäcksler*), крупорушки (нім. *Schrotmühlen*) [66, с.10].

Таким чином, період з XIX до початку XX століття сприяв значному розширенню агротехнічної лексики, а також відповідних текстів, наприклад інструкцій до експлуатації, завдяки технологічному прогресу та науковим дослідженням, що стали ключовими факторами розвитку сільського господарства в Німеччині.

Четвертий етап розвитку – сучасний період (після 40-го року XX ст.). З другої половини 20 століття і до сьогодні розвиток німецької агротехнічної лексики був дуже активним та динамічним. Зміни у технологіях, наукових дослідженнях, а також соціальні та економічні чинники сприяли постійному поповненню термінології, що відображає різноманітні аспекти сільського господарства та агротехніки.

Швидкий технологічний прогрес у сільському господарстві відіграв важливу роль у розвитку агротехнічної лексики. Впровадження сучасних машин, обладнання, агротехнічних методів, інновацій, а також застосування автоматизації, комп'ютеризації та штучного інтелекту вимагає створення нових термінів, які точно відповідали новим реаліям і технологіям.

Завдяки технологічному прогресу з'явилися нові терміни, які відображають сучасні агротехнічні процеси та методи. Такі нові терміни охоплюють широкий спектр аспектів, таких як технології збирання і обробітку врожаю, управління ресурсами, контроль якості ґрунту та води, використання

дронів для моніторингу, а також впровадження сільськогосподарських систем з використанням штучного інтелекту.

Окрім технологічних та наукових аспектів, агротехнічна лексика впливає і зовнішні чинники, такі як глобалізація сільського господарства та міжнародна співпраця. У зв'язку з цим, стандартизація термінології та створення багатомовних словників стають дуже важливими, щоб забезпечити зрозуміння та ефективний обмін інформацією між різними країнами і національними громадами, наприклад німецький електронний словник сільськогосподарських термінів за редакцією Каріни Керн, Юліани Шабер-Фуркалідіс, Грети Абеле, Адельхайда Керн, Хаймфріда Рюдінгера і Клауса-Петера Рюкєрта [73].

Завдяки розвитку автоматизації людство змогло надзвичайно вдосконалити агропромисловий комплекс, що відбулося і на НСАТТ, наприклад:

автоматична доярка – *die automatische Milchmühle*, цифрові технології в сільському господарстві – *die Digitalisierung in der Landwirtschaft*, прецизійне землеробство – *die Präzisionslandwirtschaft*, автоматична система кормороздачі – *die Automatisierte Futtermittelherstellung*, аграрний робот – *der Agrarroboter*. З розвитком електроніки та зв'язку почали вироблятися нові запчастини та комп'ютерні системи, які дозволили вдосконалити вже наявну агротехніку і звісно це призвело до утворення нових термінів, наприклад: *електронна передня навіска* – *das elektronisches Fronthubwerk*, *технологія RTK* – *RTK-Technologie*, *технологія xFill* – *xFill-Technologie*.

Поширення глобалізації та інтернаціоналізації спричинило потребу у стандартизації термінології між країнами, що співпрацюють у сільському господарстві та торгівлі сільськогосподарськими продуктами. Це призвело до появи багатомовних термінологічних словників та стандартів, які сприяють зрозумінню та обміну інформацією в цій галузі, а також призвело до активного розвитку текстів НСАТТ.

Також, зростання уваги до екологічних питань та сталий розвиток вплинули на розвиток агротехнічної лексики, включаючи терміни, пов'язані з

екологічною сільськогосподарською практикою, органічним землеробством, збереженням ґрунту та водних ресурсів.

Таким чином, розвиток німецької агротехнічної лексики у другій половині ХХ століття та до сьогодні був динамічним і комплексним, відображаючи технологічні, наукові, екологічні та соціально-економічні зміни в сільському господарстві.

Загалом розвиток терміносистеми НСАТТ починається з кінця епохи Відродження, але активний розвиток стартує вже в період з ХІХ з початком активної індустріалізації в Європі. Подальший розвиток від другої половини ХХ

століття до сьогодні мав значний вплив на розвиток німецької агротехнічної лексики. Інтенсивний розвиток сільського господарства, впровадження нових технологій та наукових досліджень сприяли появі нових термінів, що описують техніку, машини та методи в сільському господарстві. Постійні зміни технологій та екологічна свідомість також сприяли збагаченню агротехнічної лексики новими термінами, що відображають сучасні виклики та інновації в сільському господарстві.

Глобалізація та стандартизація термінології допомагають у зрозумінні та обміні інформацією між країнами, а зростання уваги до сталого розвитку сприяє виникненню екологічних термінів та практик. Загалом, розвиток

німецької агротехнічної лексики є рефлексією технологічного прогресу та суспільних змін в сільському господарстві.

2.2. Дослідження номінативного інвентаря корпусу НСАТТ

Значний інтерес серед науковців викликають завдання, пов'язані з розробкою термінології, оскільки глобалізація, технологізація виробничих галузей та повсякденного життя сприяють збагаченню національної мови новими лексичними одиницями і збільшенню розмаїтості загальноповжитої

мови за допомогою різних термінів. Питання виникнення та використання термінів, які сьогодні застосовуються у різних сферах – від політики та

промисловості до економіки та екології, належить до сфери інтересів науковців, оскільки цей процес масового з'явлення нових термінів, термінологічних груп та навіть цілих систем термінів вносить вагомі зміни в існуючі термінологічні рамки.

Термін «термін» був введений в лінгвістичну науку у XIX столітті. В 1930-х роках у Німеччині Е. Вюрстер розпочав наукове дослідження термінів, визначивши ключові питання, що належать до сфери наступних термінологічних досліджень [74]. Слід відзначити, що на сьогодні існують різні підходи до

визначення термінів: нормативний (субстанційний), функціональний

(дескриптивний) та системний. Вчені, які сприймають субстанційний підхід, наприклад В. П. Даниленко, розглядають термін як спеціальне слово або словосполучення, яке відрізняється та протиставляється загальнозживаній мові

за своєю семантичною та граматичною структурою. В цьому випадку терміни

вимагають певної статичності, оскільки їм має бути властива однозначність, мотивованість, точність та системність. Однак цей підхід декретивно критикують, оскільки терміни не завжди можуть бути однозначно визначені та входити до різних терміносистем [38, с. 44].

Представники дескриптивного підходу, зокрема Е. Ф. Скороходько,

розглядають термін як функцію, спосіб вживання лексичної одиниці. Він розглядає термін як динамічний елемент системи та вказує на ознаки, які можуть вказувати на те, чи відноситься мовна одиниця до категорії термінів:

відповідність спеціальному поняттю, відтворюваність, наявність дефініції, що

включає термін. Такий підхід до визначення терміна є логічним, оскільки

базується на функціях, які виконує термін. Проте багато з цих функцій також можуть бути властиві загальнозживаним словам. Водночас важливо відзначити,

що поняття функція «терміна» ще не має чіткого визначення і продовжує

обговорюватися серед лінгвістів [35, с. 7].

Таблиця 2.1

Визначення поняття «термін» вітчизняними науковцями

Автор	Визначення
А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько [9, с. 10]	Термін – окреме слово чи утворене на базі іменника підрядне словосполучення, що означає професійне поняття та призначене для задоволення специфічних потреб спілкування у сфері певної професії (наукової, технічної, виробничої, управлінської...).
В.І. Карабан [17, с. 315]	Науково-технічні терміни – це мовні знаки, що репрезентують поняття спеціальної, професійної галузі науки або техніки, становлять суттєвий складник науково-технічних текстів
А.Я. Коваленко [21, с. 258]	Термін – це нейтральне слово або словосполучення, яке вживається для точного вираження понять та назв предметів. Невід'ємні риси терміна абстрактний характер, однозначність і системність.
О.О. Селіванова [33, с. 617]	Термін – слово чи словосполучка, що позначає поняття спеціального спілкування в науці, виробництві, техніці, мистецтві, у конкретній галузі знань чи людської діяльності.

В рамках системного підходу до визначення терміна підкреслюється, що термін існує в рамках впорядкованої системи та має взаємозв'язок з іншими складовими елементами терміносистеми. Системна концепція наголошує на тому, що головне значення має цілісний погляд на систему, де термін є одним з елементів. Системний підхід можна вважати обґрунтованим, послідовним та логічним, оскільки термін не може існувати окремо від контексту, і будь-яке слово, словосполучення чи символ може набути статусу терміна лише в певній системі [38, с. 46].

Нова концепція розуміння термінів, відома як когнітивна парадигма, інтегрує накопичені професійно-наукові знання, накопичені протягом існування людства. З появою когнітивного підходу мову розглядають як інструмент доступу до усіх ментальних процесів, що відбуваються у людському розумі, визначають його існування та функціонування у суспільстві.

Поняття «термін» знаходить застосування в різних наукових дисциплінах, кожна з яких акцентує ті аспекти цього поняття, що відповідають її власним

завданням. Зважаючи на це, корисним буде розглянути і ретельно проаналізувати його визначення для розробки нашої власної робочої дефініції (див. табл. 1).

Виокремлюючи характеристики термінів згідно з наданими визначеннями, можна виділити наступні ознаки:

- дефініційність, або присутність чіткої дефініції, яка конкретизує та обмежує значення терміна.

- моносемінність, або однозначність в значенні всередині одного термінологічного поля. Однак питання щодо однозначності термінів має різні тлумачення в сучасній дискусії. Велика частина дослідників

вважає, що терміни не обов'язково повинні бути абсолютно однозначними. Це не відображає неповноту термінологічної одиниці, просто через те, що вона не завжди має стабільне значення відомий час користування [9, с. 13].

- системність, яка вказує на взаємозв'язок термінів з іншими елементами терміносистеми. Відображається у їхній однозначності, точності та визначеності всередині конкретної терміносистеми [38, с. 47].

- семантична окресленість, яка визначає чітку межу між значеннями термінів для уникнення непорозумінь і неточностей. Важлива, оскільки інформація у професійній сфері передається та поширюється через повідомлення, і інформаційні функції термінів реалізуються в тексті повідомлення [38, с. 47].

- стилістична нейтральність, що запобігає конотаціям. Терміни є експресивно нейтральними, навіть якщо у них і спостерігаються деякі семантичні складники.

- особливе відношення до синонімії, антонімії, полісемії та омонімії, які можуть бути небажаними всередині однієї терміносистеми, хоча на рівні декількох субмов вони можуть бути поширеними.

- інтернаціональність, що передбачає присутність інтернаціональних термінів, які полегшують міжнародне спілкування.

- відносна незалежність від контексту, коли значення терміна залежить від системи понять і не змінюється в залежності від речення, в якому він вжитий.

- простота та легкість вимови. Дотримання норм і правил конкретної мови має уникнути професійного жаргону, який виникає з діалектизмів або варваризмів [38, с. 47-48].

Також мовознавці виділяють такі функції термінів:

1. Репрезентативна функція виражається у номінації конкретних понять, об'єктів, явищ тощо. Ця функція термінів полягає в тому, що вони використовуються для відображення спеціальних понять у різних галузях діяльності людей – науки, техніки, виробництва. Однак у сучасних обговореннях часто використовується термін "репрезентаційна функція", оскільки нині акцент зміщується з простого називання предметів на відтворення їхніх характеристик за допомогою лексичних одиниць. Ця репрезентаційна функція притаманна не лише термінам, але і загальноповсякденним словам, однак її реалізація відрізняється у зв'язку з особливостями системи наукових понять порівняно з наївноповсякденними концепціями.

2. Щодо дефінітивної функції, то вона виражається у наявності чіткої дефініції. Підкреслюється, що лише терміни можуть брати участь у формулюванні дефініцій і, навіть більше, виступати в ролі дефініційних засобів. Однак проведені дослідження показують, що термін та дефініція не можуть взаємозамінювати один одного, оскільки термін містить лише головні диференційні ознаки поняття, а не всі суттєві, як це робить дефініція. Важливо зазначити, що в створенні дефініцій беруть участь як терміни, так і загальноповсякденні слова. Відтак, визначення окремої дефінітивної функції, яка є властивою лише термінам, викликає дискусії [54].

3. Сигніфікативна функція, відома також як сигніфікативна функція, передбачає здатність термінів виражати змістовне поняття про певну групу об'єктів. Деякі прихильники прескриптивного термінознавства бачать цю

функцію як одну з найважливіших відмінних рис термінів порівняно з загальноживаними словами. Тим не менше, не всі терміни є повністю вмотивованими, і тому не всі можуть точно виражати поняття – деякі лише називають їх. Важливо враховувати, що різниця між термінами не стільки залежить від наявності вмотивованості, оскільки терміни вже мають вмотивованість через свій мовний субстрат (лексичну одиницю, від якої вони походять), скільки від різних типів мотивації, таких як морфологічна та семантична [39, с. 15-16].

4. Комунікативна функція включає передачу інформації між суб'єктами за допомогою слів і встановлення зворотного зв'язку. Ця функція є характерною для всіх лексичних одиниць, але її реалізація у випадку термінів може бути складнішою. Якщо звичайні учасники комунікативного процесу (відомі як носії мови) можуть зрозуміти одне одного в побутовому спілкуванні, то фахівці часто змушені уточнювати терміни або сперечатися щодо їхнього визначення. Це стає можливим через відмінність між наївними та науковими поняттями, а також через спробу учасників професійного діалогу якомога точніше передати і сприйняти фахову інформацію. Це особливо актуально в разі полісемічних термінів, термінів-синонімів, термінів з невизначеною дефініцією або навіть невербалізованих понять. Таким чином, особливі умови використання термінів у професійній комунікації вимагають більш обережного, точного використання лексичних одиниць (термінів) у порівнянні з звичайним спілкуванням [61, с. 68-71].

5. Когнітивна функція відображає реалізацію механізмів пізнання певної галузі знань чи діяльності, а також репрезентацію структури спеціалізованого знання. [48, с. 262] Ця функція є ключовою для осмислення професійного простору. У відмінну від загальноживаної мови, яка передає повсякденне знання, терміни використовуються для вираження наукового або професійного знання. Терміносистема допомагає проявити наукову або професійну картину світу. Інформація, яку засобами загальноживаної мови виєлюється на основі

досвіду взаємодії людей один з одним та з оточуючим середовищем, може бути здобута в різних контекстах, не обмежених професійними рамками. У відмінні від цього, терміни є результатом мовленнєвої інформації, яка виникає внаслідок досвіду взаємодії людини з предметною та віртуальною реальністю під час конкретної професійної діяльності. Когнітивна функція, яка є однією з основних для термінів, розглядається як набір вторинних (факультативних) підфункцій. Серед них евристична функція, що допомагає відкривати нові знання; формуюча функція, що сприяє створенню нових знань; фіксує функція, яка зафіксує нове знання; акумуляційна функція, що допомагає накопичувати та зберігати знання; компресійна функція, яка спрощує концентрацію знань; репродуктивна функція, що забезпечує відтворення знань; та комунікативно-орієнтована функція, яка сприяє передачі знань [48, с. 23-25, 65-66].

Отже, у підсумку можна стверджувати, що терміни виконують усі функції, які виконують лексичні одиниці загальнонавчаної мови. Вони відіграють номінативну або дефінітивну роль, забезпечуючи чітке позначення понять або логічне визначення, якщо мова йде про науковий термін. Терміни називають предмети або явища в сфері професійної діяльності, а також фіксують, передають і зберігають інформацію про них. Ці функції термінів АТТ мають свої особливості через їхню специфічну професійну спрямованість, що відзначається в їхньому функціонуванні.

Поради того, що майже всі сучасні терміни виникають шляхом трансформації інших термінів або загальнонавчаних слів, питання встановлення критеріїв розрізнення термінів та нетермінів залишається актуальним. Часто терміни порівнюють зі словами загального вжитку, виправдовуючи це тим, що термін має існування лише в межах даної системи. Аналізуючи статус термінів АТТ, перш за все слід звертати увагу на їхній взаємозв'язок з базовою мовною одиницею – словом. Терміни в основному відносяться до загальної категорії лексичних одиниць, і його спеціалізований лексичний характер є вторинним.

характерним аспектом, обумовленим взаємозв'язком і, зокрема, контрастом зі загальнозживаним словником.

Основний розрив між термінами АТТ та словами загального вжитку виникає в контексті спеціалізованої сфери використання, що є основоположним критерієм визначення термінологічності. Розмежування між термінологічною

лексикою та загальною лексикою має динамічний характер, не заснований на історичних факторах, а на функціональних. Це відбувається через процес перетворення термінів у загальнозживані слова та використання загальної лексики для формування термінологій шляхом концептуального моделювання

понять.

Терміни можна розділити на загальнонаукові, що застосовуються в різних галузях науки, та спеціалізовані, які використовуються в конкретних галузях.

Важливо розрізняти терміни і номенклатурні позначення. Основна відмінність полягає у тому, що терміни відображають загальні поняття, тоді як номенклатурні позначення мають індивідуальний характер. Номенклатура представляє собою систему символів, графічних позначень або греко-латинських найменувань, які використовуються для ідентифікації конкретних об'єктів. До номенклатури відносяться серійні марки машин, верстатів, приладів, підприємств, організацій, установ, а також географічні назви.

Необхідно провести розрізнення між термінологією та професійною лексикою. В професійній лексичі ми можемо виділити професіоналізми, які вказують на спеціальні поняття, інструменти або результати праці.

Професіоналізми з'являються, коли певна галузь ще не має власної розвинутої термінології. Основна відмінність полягає в тому, що термін - це офіційна та нормативна назва наукового поняття, яка засвідчена у словниках, статтях, навчальних посібниках. З іншого боку, професіоналізм - це напівофіційне слово, яке частіше вживається у спілкуванні. Важливо відмітити, що професіоналізми

мають виражений емоційний або експресивний відтінок, і їхнє використання обмежується певним контекстом [5, с. 6].

Отже, розглядаючи термін як особливий лінгвістичний знак, ми виходимо з припущення, що термін є результатом вербалізації професійного мислення. Він є важливим лінгвокогнітивним засобом для орієнтації в професійному середовищі і відіграє ключову роль у професійній комунікації. Оволодіння професією передбачає засвоєння специфічних знань про об'єкти, процеси і взаємозв'язки, які характерні для даної галузі. Переважний фахівець не лише має необхідний набір знань, але також вміє ефективно діяти в різних ситуаціях, здатний контролювати і керувати ними. Тут важливу роль відіграє термін як когнітивно-комунікативна одиниця, яка має знаковий характер. Він визначає сценарій дій і поведінки в рамках професійної спільноти. Таким чином, термін втілює в собі тісний зв'язок із професійними знаннями та діяльністю, виконуючи важливу роль у внутрішньому світі фахівців та їхній взаємодії.

2.3. Граматичні характеристики НСАТТ

2.3.1. Морфологічні особливості.

Спосіб організації мови в тексті має вплив на сприйняття та розуміння інформації, яку автор прагне передати адресату. З аналізу фахових текстів НСАТТ можна зробити припущення, що існують якісні та кількісні відмінності в застосуванні морфологічних та синтаксичних засобів у фахових та нефахових текстах.

Специфіка морфологічної структури фахових текстів згідно з Т. Р. Кияком проявляється в тому, що іменник відіграє важливу роль, дієслова мають меншу значущість, прикметники рідше використовуються, а дієслова, які використовуються, переважно зустрічаються в теперішньому часі і пасивній формі.

На морфологічному рівні в усіх текстах спостерігається висока частота використання іменників, які синтаксично виконують ролі підмета, додатка,

означення та обставини. Іменники використовуються для позначення виробничих процесів, обладнання, деталей, станів і так далі, наприклад:

НУБІП УКРАЇНИ

– Допоміжною комбінацією історичних іменників вживаються займенники.

Найпоширенішим видом об'єктивних історичних іменників є назви виробничих процесів, обладнання, деталей, станів і так далі, наприклад: *Die Fertigung* з *FPT Industrial* ми вирішили цю проблему і розробили концепцію *STEYR*.

«Das S-CONTROL CVT-Getriebe ist serienmäßig mit der aktiven Stillstandsregelung ausgestattet. Sie verhindert, dass der Traktor ungebremst rückwärts rollt und sorgt so für einen sicheren Stillstand.»

CVT в стандартній комплектації оснащена активною системою контролю зупинки. Вона запобігає відкочуванню трактора назад без гальмування, забезпечуючи комфорт і безпеку на горбистій місцевості.

У текстах НСАТТ зафіксована невелика кількість прикметників, які вживаються у ролі означень перед іменником. Серед прикметників переважають відносні, решта становлять якісні, наприклад: *«Die vielseitige und robuste*

Die vielseitige und robuste

Дієслова найчастіше вживаються у текстах науково-популярних видань далі йдуть наукові і навчально-методичні видання. Найпоширеніші дієслова в текстах НСАТТ наведені в таблиці.

Таблиця 4.2

Найпоширеніші дієслова в текстах НСАТТ

Дієслово	Приклад
sein	Darum ist an einer Statusanzeige vom Fahrersitz aus deutlich zu erkennen, ob das System verriegelt ist.
Haben	Sicherheit bei der Montage hat für uns höchste Priorität.
können	Über 35 unterschiedliche Anbaugeräte können direkt zusammen mit Traktor und Frontlader bestellt werden.
Bieten	Dem Landwirt bieten sich dadurch in Zukunft zahlreiche Vorteile, wie erhöhter Fahrkomfort, mehr Flexibilität und Einsatzmöglichkeiten, sowie eine unerreichte Performance auf dem Feld und auf der Straße.
(aus)sehen	STEYR erleben, Zukunft erfahren. Blicke hinter die Kulissen und sieh, wie unsere STEYR Traktoren zum Leben erweckt werden.
werden	Die Signalverluste können bis zu 20 Minuten überbrückt werden, sobald die Maschine gestartet wurde. Arbeite einfach weiter, ohne Unterbrechung und mit höchster Präzision.
müssen	Mit Einführung der Dreschmaschine wurden die Tagelöhner winterarbeitslos oder unterbeschäftigt und mussten sich für andere Arbeit zu einem möglicherweise geringeren Lohn verdingen.
machen	Die tierische Zugleistung wurde durch den Räderpflug stärker für das Pflügen des Bodens nutzbar gemacht.
wollen	Die Landwirte wollen effizientere Maschinen für die Feldarbeit kaufen.
Sagen	Der Agraringenieur sagt, dass die Wartung der landwirtschaftlichen Maschinen von entscheidender Bedeutung ist.

Згідно з таблицею, до найчастотніших дієслів належать *sein*, *haben*, *können*, далі слідують *bieten*, *(aus)sehen*, *werden* і *müssen*, які вживаються частіше *machen*,

Як показано у таблиці, фахові тексти використовують модальні дієслова також інфінітивні конструкції з дієслів *haben* і *sein* у поєднанні з часткою *zu*.

Загалом, якщо проаналізувати тексти АТТ, то можна помітити що використання

модальних дієслів становить ~30% у текстах науково-популярних видань, ~24% - у навчально-методичних матеріалах і лише ~15% - у наукових текстах.

У текстах НСАТТ вживання числівників є доволі рідкісним явищем, оскільки часто числівники для представлення технічних характеристик та параметрів пристроїв, обладнання тощо. Також числівники вживаються як

складову частину іменника для найменування програмного забезпечення, обладнання, запчастин тощо, наприклад: «*Genau wie die legendären Klassiker, die Typen 80, 84, 86 und die Steyr Plus-Serie, die einst auf fast jedem Bauernhof zu finden*

waren, wurde der Steyr Kompakt S gemeinsam mit unseren Kunden entwickelt und zeichnet sich durch seine hervorragende Wendigkeit aus - das macht ihn zum perfekten

do легендарної класики, типів 80, 84, 86 і серії Steyr Plus, які колись були майже на кожній фермі, Steyr Kompakt S був розроблений разом з нашими клієнтами і

характеризується видатною маневреністю, що робить його ідеальним робочим органом для фронтальних навантажувачів у стайнях і на присадибних ділянках.

in der Landwirtschaft, im Transportwesen oder in der Industrie, seine drei Modelle von

1

5

0

b

i

За Г. Ерком уживання синсемантичних частин мови (прийменників, сполучників, артиклів), загальну тенденцію появи цих частин мови у

неспеціальних текстах. Найбільш поширеними є артиклі, сполучники і

прийменники: *das, die, der, und, durch, für, mit*. Дали йдуть за спадом модальні та заперечні частки (*kein, eben, auch, mal*) тощо [45].

0

Аналізуючи тексти з АТТ можна дійти висновку, що з усіх часових форм у німецькій мові, найчастіше уживаним є теперішній час (Präsens). Використання

теперішнього часу є типовим не лише для текстів НСАТТ [57, с. 97].

S

s

i

У великій кількості текстів, присудок вживається у формі теперішнього часу (переважно у 3-ій особі). Наприклад: «*Kennst du schon Raven, unser neuestes*

н

а

Наступною за вживанням часовою формою за вживанням являється минулий час (Перфект) та його форми. Наприклад: «*Der Fachausschuss Geschichte*

2, с.6]. – Комітет з історії сільськогосподарських технологій виконав би свій

Мандат, якби міг відігравати координуючу роль у забезпеченні доступу до цих

Експонів. «*Hier fand auch das Agrarmuseums Wandlitz seine neue Heimstatt, das sich*

Сільськогосподарський музей Вандліца, який завдяки своїй майже 60-річній

традиції став магнітом для відвідувачів далеко за межами регіону.

и

Вживання майбутнього часу в текстах НСАТТ майже не використовується. Також не варто забувати й про характерну особливість текстів НСАТТ, а

також й інших фахових текстів в німецькій мові – пасивний стан (Passiv). Звісно

Дієслово *werden* буде найбільш уживаним у пасивних конструкціях текстів

НСАТТ. Наприклад: «*Die Grundlagen der Landtechnik in digitaler Form zu*

*präsentieren, trägt dem Anspruch des modernen Wissenschaftsalltags Rechnung. Was**heute nicht in digitaler Form vorliegt, existiert zwar, wird aber ... nur noch bedingt*

цифровому вигляді відповідає вимогам сучасної повсякденної науки. Те, що

сьогодні не доступне в цифровому вигляді, існує, але ... сприймається лише в

обмеженій мірі.

е

Аналіз морфології текстів в цілому підтверджує вагому роль іменників і

відносно меншу важливість дієслів у досліджуваних текстах. Прикметники

вживаються рідше, існує перевага дієслів у теперішньому часі, і пасивні форми використовуються часто. Загальний аналіз дозволяє зробити висновок, що

т

о

ч

граматичні та морфологічні особливості в цілому відповідають характеру наукових текстів інших дисциплін.

2.3.2. Синтаксичні особливості.

Аналіз спеціалізованих мов з різних галузей показує, що не існує однозначного синтаксичного структурування в фахових мовах. Проте синтаксичні засоби використовуються у фахових текстах з різною інтенсивністю та якістю порівняно зі звичайними текстами [46, с. 204].

Насамперед потрібно розглянути синтаксичні властивості заголовків текстів НСАТТ. Синтаксично заголовок може виражатись номінальною фразою, простим або складнопідрядним реченням.

Заголовки у «популярних» текстах таких як: інструкції з експлуатації, брошури, маркетингові матеріали, тощо наведені простими реченнями. Наприклад: *«Ein Traktor mit Leib und Seele»* [2, с. 2]. – *Трактор з душою і тілом*. Номінальні фрази зустрічаються рідше. Наприклад: *Elektronisches Fronthubwerk* (Передня навіска з електронним управлінням); *STEYR Hybrid Drivetrain Konzept* (Концепція гібридної трансмісії STEYR); *Motorentchnik* (Технологія двигуна) [7]. Складнопідрядні речення фактично не зустрічаються.

Синтаксична структура таких заголовків сильно відрізняється від заголовків методичних та наукових текстів таких як: посібники з технічного обслуговування та технічних звітів. Заголовки таких текстів зазвичай виражені номінальними фразами. Наприклад: *Innovationen für eine nachhaltige Landwirtschaft* (Інновації для сталого сільського господарства); *Digitale Lösungen für die Landwirtschaft* (Цифрові рішення для сільського господарства) [50]. Рідше трапляються заголовки у формі простих речень: *«Zusammenarbeit mit schweizer Hochschulen durch das «Innovationen für nachhaltige Landwirtschaft-Labor»»* [50].

– Співпраця зі швейцарськими університетами через «Лабораторію інновацій

для сталого сільського господарства». Що до складнопідрядних речень, то вони використовуються вкрай рідко.

Для спонування адресата до дії використовується заголовок у формі наказового способу. Наприклад: «*Laden Sie die S-FLEET App herunter und halten Sie Ihren Betrieb im Blick - jederzeit und überall!*» [2, с. 35]. Заголовки у формі

питальних речень у тестах НСАТТ не трапляються. Що до часових форм, то для відображення постійності дії, використовується теперішній час.

Підсумовуючи можна сказати, що у фахових текстах НСАТТ найчастіше використовуються заголовки виражені номінальними фразами, які

використовуються у популярних текстах, далі слідує заголовки у формі простих речень що трапляються у методичних та наукових текстах і найрідше трапляються заголовки у формі складнопідрядних речень. Також можна зустріти заголовки у формі наказового способу. Заголовки ж у формі питальних речень не використовуються.

Також варто звернути увагу на класифікацію заголовків, яку запропонував Т. А. Єценко:

- графічні (виражаються знаком, літерами чи іншим зображенням відокремлюючи один підрозділ від іншого);
- німі (виражені інтервальним рядком для відокремлення підрозділів);
- цифрові;
- вербальні (складаються зі слова чи словосполучення) [11, с. 163].

У тестах НСАТТ майже не спостерігається використання простих непоширених речень, натомість прості поширені та складнопідрядні речення є основою текстів НСАТТ. Обставини та означення розглядаються у підметових та присудкових груп, що виявляє комплексність компонентів наукового виразу, також впливає на довжину речень [47 с. 252]. Наприклад: «*Mit neuen Ideen, praxisnaher Technologie und einem offenen Ohr für Kundenwünsche setzt STEYR neue*

Maßstäbe, die die Agrarlandschaft maßgeblich mitgestalten» [72]. Завдяки новим ідеям, практичним технологіям та відкритості до побажань клієнтів, STEYR

встановлює нові стандарти, які відіграють важливу роль у формуванні сільськогосподарського ландшафту.

Прямий порядок слів в основних реченнях текстів НСАТТ переважає і використовується для передачі загального змісту речень, без особливого акцентування окремих елементів. Зворотній порядок слів використовується рідко.

Також типи текстів НСАТТ відрізняються видами вживання складнопідрядних речень. До приклада у популярних текстах вживаються частіше підрядні-додаткові речення за ними йдуть підрядні означальні і підрядні

речення причини. У методичних текстах вживаються насамперед підрядні означальні речення, а частка підрядних речень причини переважає показники підрядних додаткових речень. Також сильно зростає кількість підрядних

порівняльних речень і підрядних речень умови. У наукових текстах як і в попередньому випадку, переважають підрядні означальні речення і підрядні речення причини, також зростає кількість підрядних речень умови, мети, порівняльних і відносних речень.

Одним з важливих аспектів аналізу фахового тексту на синтаксичному рівні є дослідження довжини речень. Середня довжина речення визначається, з метою оцінки, як інформація сприймається за шкалою Л. Райлєрса [58, с. 221].

Ця шкала допомагає визначити, як збільшення кількості слів у реченні впливає на сприйняття тексту, вказуючи на можливе погіршення сприйняття при збільшенні довжини речення. Так, речення з 1-13 слів вважаються такими, які «дуже легко зрозуміти», 14-18 слів у реченні – «легко зрозуміти». Речення, що містить понад 19 слів, визначається як «зрозуміле», однак «важко зрозуміти» речення, що налічує 25-30 слів, а речення з 30-ти і більше словами «дуже важко зрозуміти».

За дослідженнями, середня кількість слів у реченнях текстів складає 15, що означає, що вони не перевищують 18 слів. Це свідчить про те, що всі речення легко сприймаються за ступенем сприйняття. Перевага коротких речень у

текстах НСАТТ вказує на загальну тенденцію до скорочення довжини речень у медіа-практиці [19, с. 128].

До методів стилістичного синтаксису відносять перелічення, номіналізацію, а також еліпс. Перелічення формуються шляхом застосування асиндетичного та синдетичного видів зв'язку, при якому перші з перерахованих

слів наводяться без сполучників, а перед останнім використовується сполучник *oder* або *und*. Наприклад: «*Herzstück ist ein modularer Hybrid-Elektro-Antrieb, bestehend aus einem Verbrennungsmotor, einem Generator und mehreren Elektromotoren*» [68]. – В його основі – модульний гібридно-електричний привід,

що складається з двигуна внутрішнього згорання, генератора і декількох електродвигунів.

Таким чином, фахові тексти в області АТТ відрізняються морфологічними особливостями, які полягають у виокремленому використанні іменників порівняно з іншими частинами мови у різних типах текстів. Відносно граматичного аспекту важливо підкреслити переважне використання теперішнього часу та присудкової форми, вжитої у третій особі однини, а також поширене використання пасивного стану.

Оскільки структура має значний вплив на сприйняття та організацію інформації, в усіх статтях присутні заголовки, підзаголовки, а самі тексти розділяються на логічно обґрунтовані абзаци. У німецьких текстах НСАТТ також застосовуються стилістичні синтаксичні методи, такі як перелічення, номіналізація та еліпси.

Висновки до розділу 2

У розділі 2 “Лексико-граматичні особливості Науково-технічних текстів” вивчалися ключові аспекти мовленнєвого виразу в науково-технічних текстах НСАТТ. В ході аналізу були розглянуті фактори, які впливають на розвиток

НСАТТ, здійснено дослідження номінативного інвентаря та вивчено граматичні характеристики цього типу текстів.

В ході дослідження факторів впливу на НСАТТ стало очевидним, що ця галузь відзначається багатовіковою еволюцією та неперервним процесом трансформації. Починаючи з давніх часів, коли сільське господарство та транспорт були ключовими сферами економічної діяльності, і до наших днів, НСАТТ відігравали важливу роль у розвитку сільськогосподарського сектору та інфраструктури.

Дослідження історії НСАТТ дозволило виявити глибину їхнього впливу на сільське господарство та транспортну сферу. Зміни та інновації, що відбувалися у цій галузі протягом віків, відображають важливі етапи розвитку суспільства, технічних досягнень та економічних викликів. Ретельний аналіз історії НСАТТ допоміг зрозуміти, як сучасні агро-транспортні технології сформувалися, еволюціонували та адаптувалися до потреб сучасного світу.

Підсумовуючи дослідження номінативного НСАТТ, можна відзначити його вражаючий розмаїття та глибину. Цей інвентар відображає великий спектр аспектів сільськогосподарської діяльності та транспорту: від технічних характеристик та специфікацій до нормативних вимог та виробничих процесів.

Проведене дослідження дозволило виявити важливі тенденції та особливості у виборі термінів та концепцій у цій галузі. Зокрема, можна виділити широке застосування фахової термінології, яка часто відображає високий рівень технічної складності та інженерних вимог до агро-транспортних технологій.

Аналіз номінативного інвентаря корпусу НСАТТ також вказало на значення стандартизації та уніфікації термінів у цій галузі. Це є ключовим аспектом для забезпечення однозначності та зрозумілості у взаємодії між фахівцями, дослідниками та практиками сільського господарства та транспорту.

В ході дослідження граматичних характеристик НСАТТ виявлено різноманітні та складні граматичні структури, які використовуються у цій галузі. Це включає в себе різні типи речень, сполучення слів, та вживання

спеціалізованих граматичних конструкцій. Також важливо відзначити часте використання інфінітивних груп, що може призводити до великої експресивності та точності в технічних текстах. Вірне використання цих граматичних конструкцій відіграє ключову роль у забезпеченні якості та чіткості мовлення у цій сфері.

Загальний висновок з цього розділу полягає у визначенні важливості лексико-граматичних особливостей НСАТТ для науково-технічного спілкування. Фактори, такі як розвиток технологій, специфіка відомостей та аудиторії, що сприймає ці тексти, мають значущий вплив на форму та зміст

НСАТТ. Дослідження номінативного інвентаря дозволило виявити основні терміни та концепти, що використовуються в таких текстах, що є ключовим елементом розуміння їхньої специфіки.

Грамаітичні характеристики НСАТТ, такі як особливості граматичної будови речень, використання специфічних граматичних конструкцій, також мають важливе значення. Ці характеристики формують структуру та логіку текстів, забезпечуючи їхню наукову точність та доступність для сприйняття фахівцями у відповідних галузях.

Отже, розділ підкреслює необхідність ретельного вивчення та розуміння лексико-граматичних особливостей НСАТТ для успішного використання та ефективного сприйняття науково-технічної інформації. Ці знання є ключовими для науковців, інженерів та всіх, хто працює в галузях, пов'язаних із наукою та технікою.

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НСАТ

НУБІП України

3.1. Теоретичні та методичні аспекти перекладу

У умовах міжнародного співробітництва в різних галузях економіки, політики і технологій надзвичайно важливою стає роль перекладу. Цей процес служить ключовим інструментом у встановленні економічних, суспільнополітичних, наукових, культурно-естетичних та інших відносин між народами. На сучасному етапі особливо актуальною є потреба у професійній міжмовній комунікації.

Головна мета перекладача фахових текстів різних галузей полягає у тому, щоб створити переклад, який максимально точно передає інформацію з оригінального тексту. Цей переклад повинен містити загальноприйняті терміни відповідної галузі та відповідати мовним стандартам перекладу.

Технічний переклад використовується для обміну спеціальною науково-технічною інформацією між людьми, які говорять різними мовами. У цьому виді перекладу особливо важливо передати точний зміст оригіналу, одночасно зберігаючи його стилістичні особливості. А. Я. Коваленко класифікує науково-технічну інформацію наступним чином:

НУБІП України

а) періодичні і неперіодичні видання та інші джерела інформації, які не мають спеціального призначення для науково-технічного обміну (спеціалізовані журнали, книги, рекламні матеріали, інструкції);

б) періодичні видання (галузеві бюлетні з рефератами та анотаціями, галузеві науково-технічні журнали, бібліографічні показники та ін.);

в) патентна література, яка і є основною формою обміну, оскільки досягнення у сфері науки та техніки оформляються у вигляді патентів [59, с. 9].

Науковий стиль і наукова мова репрезентують специфічну форму суспільної свідомості, базуючись на системі конкретних знань про людину та суспільство. У науково-технічній літературі властиві точність, абстрактність, логічність, об'єктивність, стислість у викладі та чіткість у формулюванні.

Переклад німецької науково-технічної літератури відрізняється від перекладу художніх творів, газетних статей чи документально-ділового матеріалу. Мова науково-технічних текстів важча за побутову чи ділову, вимагаючи глибоких знань, яскравого мислення та вміння їх застосовувати. Основні труднощі перекладу не в обробці окремих термінів, занесених у термінологічний словник, а в передачі правильного змісту кожної фрази, для якого дослівний переклад не завжди відповідає. Якісний переклад потребує глибокого розуміння змісту в контексті, що вимагає розуміння явищ реальності та їх найменувань.

А. Я. Коваленко виділяє наступні види науково-технічного перекладу:

– вільний переклад (розуміння і передача загального змісту тексту – переклад-конспект, реферат, анотація тощо);

дослівний переклад (розкриває зміст кожного речення і допомагає вірно зрозуміти його, проте дослівний переклад не може бути адекватним перекладом, оскільки зберігає ту саму структуру і порядок слів іншомовного речення) та виокремлює такі види:

– письмовий переклад, який є основною формою з усіх видів технічного перекладу;

реферативний переклад (який, зазвичай, значно коротший від оригіналу);

– анотаційний переклад (суть якого полягає у складанні анотацій оригіналу на рідній мові);

– консультативний переклад (це вид усного технічного, який включає усне анотування, усне реферування, вибіркового переклад і усний переклад заголовків);

– переклад типу "експрес-інформація" (це вид письмового перекладу, суть якого полягає у складанні на українській мові реферату

німецької науково-технічної статті або патенту без скорочення оригіналу) [20, с. 279-287].

Дослідження у галузі науково-технічного перекладу з німецької мови

надають перекладачам можливість враховувати певні критерії для забезпечення

відповідності змісту. Наприклад, Т. Р. Кияк ідентифікує ряд методів, які

сприяють досягненню цієї адекватності у практиці науково-технічного перекладу:

– конкретизація, генералізація;

– смисловий розвиток;

– антонімічний переклад;

– синтаксичні трансформації;

– перерозподіл змісту, тобто неспівпадання як у плані лексики, так і в плані граматики [18, с. 71-72].

В науково-технічній літературі велика кількість спеціалізованих термінів та термінологічних словосполучень, які можуть бути багатозначними чи навіть співпадати зі словами загального вжитку. Для точного перекладу термінів

необхідно враховувати їхні словотвірні, морфологічні, структурні та семантичні

особливості порівняно з загальноповживаними словами. Оскільки наукова

термінологія постійно зростає та взаємодіє з іншими частинами мови, правильний вибір перекладу терміну є критично важливим. Розуміння терміну у

глибині дозволяє здійснити вдалий переклад без постійної залежності від словників [9 с. 147-148].

У текстах НСАТТ можна зустріти не лише спеціалізовану термінологію, а й загальноживані слова, які вживаються і в інших стилях мовлення, а також вирази, що характерні для розмовної мови. Під час перекладу цих виразів перекладач повинен обирати варіанти, які відображають їхні емоційно-стилістичні особливості. Такий науково-технічний переклад не завжди є нейтральним та об'єктивним, оскільки вимагає від перекладача врахування виразно-стилістичних нюансів.

У науково-технічних текстах використовуються не лише спеціалізовані терміни, але й загальноживані слова, які можна знайти в інших стилях мовлення. Також використовується лексика розмовного стилю, що вимагає вибору виразів з експресивно-стилістичних варіантів при перекладі. У таких випадках науково-технічний переклад не завжди є нейтрально-об'єктивним.

Наведемо кілька рекомендацій перекладу термінів за Т. Р. Княком:

- 1) у перекладі повинні використовуватися терміни, затверджені відповідними державними стандартами, тобто переклад технічної літератури і документів потребує точності передання термінології та відповідності усталеним галузевим стандартам у відповідній країні;
- 2) перекладач повинен враховувати, до якої області науки й техніки відноситься термін, що перекладається, особливо іноземний;
- 3) якщо в тексті оригіналу трапляється термін, не зафіксований у науково-технічних словниках, то перекладач має сам підібрати перекладний еквівалент, використовуючи довідкову літературу, або ж проконсультуватися у спеціаліста; в крайньому разі термін можна перекласти описовим шляхом;
- 4) у тексті перекладу потрібно уникати синонімічного використання термінологічних одиниць: усі терміни, символи, скорочення мають бути уніфіковані;

5) якщо в тексті оригіналу знайдена смислова помилка, пов'язана з написанням терміну, перекладач зобов'язаний дати відповідний до оригіналу переклад, а у виносці вказати на помилку й навести правильний варіант;

6) чужі для мови перекладу терміни повинні залишатися у перекладі і записуватися у дужках,

7) назви латиною не перекладаються і залишаються в первісному вигляді;

8) не допускається довільне скорочення термінів;

9) номенклатури залишаються в оригіналі;

10) одиниці фізичних величин, спеціальні знаки мають відповідати технічним стандартам [18, с. 73-74].

Розглядаючи лексичні особливості перекладу текстів НСАТТ, варто згадати і про наявність реалій. Термін реалія А. Я. Коваленко розуміє «як назву фірм, марки обладнання, місце знаходження підприємств» [20, с. 11]. Назви закладів, фірм і організацій, як правило транслітеруються. Наприклад: «*STEYR*» – Штейр.

У текстах НСАТТ часто зустрічаються складні речення з інфінітивними групами, розгорнутими означеннями та багатьма вставними підрядними реченнями. Це ускладнює переклад, оскільки може призвести до втрати зв'язку між складовими речення.

Протягом етапу розвитку мовознавства стало очевидним, що підходи до вивчення загальної та спеціалізованої мови зазнали змін. Це призвело до з'яви безлічі концепцій, ідей і теорій, відкривши нові можливості для вивчення мови з різних ракурсів та аспектів [7, с. 6]. Зміни у пріоритетах дослідження дали Т. Куну змогу впровадити поняття наукової парадигми у своїй монографії "Структура наукових революцій". Він визначив це як "загальноприйняті наукові досягнення, які визначають спосіб формулювання проблем і їх вирішення в науковому середовищі з часом". Сучасні дослідники розширили це поняття,

трактуючи його як "тип взаємозв'язків у мовній системі, що ґрунтуються на варіативності, схожості, протилежності, виключенні, субкатегоризації мовних одиниць і виключають їх одночасне вживання в певному контексті" [34, с. 442-443].

Під парадигмою у науковому висловленні у лінгвістиці розуміється певний підхід, теорія, модель чи метод, які отримали широке визнання у лінгвістичній спільноті. Введення парадигми було необхідним для подолання методологічних кризових явищ, які виникли серед представників лінгвістичної спільноти [33, с.

10]. Основною перепорою в постулюванні "зміни лінгвістичної парадигми" стала зміна напрямку мовознавчого пошуку, впровадження нових цінностей, підходів, розуміння, методів та процедур дослідження [7, с. 8].

Сьогодні в науці, зокрема в лінгвістиці, наукові парадигми є ключовими поняттями. Зазвичай виділяють три основні парадигми: порівняльно-історичну, системно-структурну та антропоцентричну [34, с. 442-443]. У XIX столітті, порівняльно-історична парадигма була домінуючою, заснованою на порівняльно-історичному методі, спочатку ґрунтованому на історичному, а потім на діахронічному підході до вивчення мови. У першій половині XX століття переважала системно-структурна парадигма, яка акцентує увагу на сучасних аспектах мови та лінгвістичному описі, використовуючи синхронний підхід. У другій половині XX століття на передній план виходить ідея антропоцентричності мови, яка визнає важливість людського фактору у сучасній лінгвістиці. Зараз вчені вважають, що антропологічний погляд на мову не протистоїть структурно-семантичному, а доповнює його додатковими внесками [7, с. 9].

О. О. Селіванова виокремлює у лінгвістиці п'ять головних наукових парадигм:

- порівняльно-історичну (генетичну);
- структуралістську (таксономічну);
- комунікативно-функціональну (прагматичну);

когнітивну (когнітивно-дискурсивну);

синергетичну [33, с. 10-16].

Дослідниця стверджує, що виділення антропоцентричної суперпарадигми не має належного обґрунтування і рекомендує розглядати антропоцентризм як методологічний підхід, а не як парадигму [33, с. 21].

У науці XXI століття активно досліджується фрактальний підхід, який вписується у синергетичну наукову парадигму. Цей підхід використовується для розв'язання складних проблем у нелінійних системах як у природничих, так і у гуманітарних науках [19, с. 9]. Фрактальність тлумачиться як рекурсивна

самоподібність, коли структура цілого відтворюється в його частинах [19, с. 65-67].

Кожна лінгвістична парадигма використовує свої терміни та методи вивчення мови [12, с. 78]. Однак представники різних наукових підходів доповнюють один одного, досліджуючи складний феномен фахових мов з різних сторін. Таким чином, у сучасній лінгвістиці спостерігається подіпарадигмальність – застосування різних наукових концепцій у наукових дослідженнях.

Для досягнення поставленої мети потрібно використовувати дві парадигми: системно-структурну, яка зосереджена на структурі мови і її елементах, та комунікативно-функціональну, що розглядає мову як засіб спілкування. Системно-структурний підхід включає аналіз структури мови та окремих її складових, розглядаючи їх як взаємозв'язані елементи.

Комунікативно-функціональний підхід зосереджується на призначенні мовних одиниць та системи виразних засобів. Для цього підходу характерні дослідження функцій мовних одиниць та мови в цілому, де акцент робиться на їх призначенні. Цей підхід використовує емпіричні дані та кількісні методи, такі як статистика.

Таким чином, дослідження НСАТТ в контексті системно-структурної парадигми дозволить виявити особливості структури термінів промислової автоматизації. У межах комунікативно-функціональної парадигми дослідники зможуть

проаналізувати, як ці терміни функціонують у текстах, які використовуються для обміну інформацією в науково-технічній сфері спілкування.

Тексти НСАТТ мають свої методи дослідження та перекладу, проте не існує загальної теорії критики перекладу. Незважаючи на виникнення різних

школ перекладу, розвиток теорії ніколи не рівнявся з розвитком критики

перекладу, як стверджує А. Легежинська, тому що не існує жодного загального, викристалізованого аналізу тексту [55]. Питання існування єдиного, всеосяжного

аналізу перекладу можна розглядати з двох ракурсів: з точки зору історії досліджень у галузі перекладознавства та з точки зору критики в рамках

перекладознавчої дисципліни. Серед різних напрямків вивчення перекладу

можна, передусім, виділити загальну теорію перекладу. Ця теорія вивчає загальні закономірності передачі інформації засобами однієї мови засобами іншої мови і

розглядає процес перекладу як міжмовну комунікацію. Сам процес перекладу

складається з двох основних етапів: аналізу (розуміння повідомлення) і синтезу (створення повідомлення). Загальна теорія перекладу конкретизує ці принципи

на прикладі двох мов, які взаємодіють у процесі перекладу (наприклад, переклад із німецької мови на українську) – такі узагальнені теорії перекладу називаються

частковими. Вони досліджують лексичні, морфологічні та синтаксичні

особливості двох мов і дають рекомендації щодо найбільш ефективних способів перекладу текстів. Стильові теорії перекладу взаємодіють із цими частковими

теоріями і узагальнюють досвід перекладу текстів, які належать до певного функціонального стилю.

Тексти НСАТТ можуть відрізнитися за комунікативним наміром автора, змістом і прагматикою. Однак їх об'єднує той факт, що в кожному з них

досліджується конкретне наукове або технічне явище. Це в свою чергу стимулює якісне використання мовних засобів для вираження думок і ідей, опису методів і

результатів дослідження за допомогою спеціалізованої мови, що включає в себе

використання науково-технічної термінології як ключового елементу.

Тексти НСАТТ характеризуються наявністю складних розгорнутих речень з інфінітивними конструкціями та поширеними означеннями: *Bei schwierigen Abscheidebedingungen kann der mittlere Dreschkorb durch einen großmaschigen Dreschkorb ersetzt werden, um die Abscheidung zu verbessern. Die Mini-Rundleisten-Dreschkörbe sollten nur bei Randbedingungen verwendet werden, wenn Verstopfungen der Dreschkörbe auftreten, die durch Änderung der Einstellungen nicht verhindert werden können* [13, с. 5]. – У складних умовах сепарації центральну підбарабання можна замінити на підбарабання з великою сіткою для поліпшення сепарації. Молотильні підбарабання з круглим прутковим решетом

слід використовувати тільки в граничних умовах, коли в молотильних підбарабаннях виникають засмічення, які не можна усунути зміною налаштувань.

Для точного перекладу науково-технічних текстів граматичний аналіз речень є важливішим за знання термінології. Термінологічні еквіваленти можна знайти у словниках, але пошук граматичних відповідностей може займати більше часу. Точність, повнота і правильність перекладу науково-технічних текстів залежать від того, наскільки перекладач розуміє граматичні форми, синтаксичні конструкції та структуру речень. Перекладач науково-технічного тексту стикається з викликами, пов'язаними з потребою встановлення та збереження логічної послідовності, що часто не співпадає між німецькою та українською мовами. Тематика науково-технічних текстів і їхні цілі вимагають стислості, точності та ясності стилю.

Особливість науково-технічного перекладу полягає також у передачі мовних та стилістичних особливостей, які є характерними для конкретних жанрів науково-технічної літератури. Катаріна Райс вважає, що жанр тексту – це комбінація ознак (кількість яких для кожного тексту з'ясовується індивідуально) вимірів класифікацій, згрупованих за трьома семіотичними аспектами тексту (світобачення, комунікативна функція, власне структура) [60].

Розуміння цих характеристик сприяє перекладачеві при створенні трансляту (термін запропонований німецьким вченим Отто Каде), так як воно визначає обмеженість вибору мовних засобів під час перекладу. Транслят – це текст на мові перекладу, отриманий із тексту на вихідній мові, переклад – це процес отримання трансляту.

На основі функціонального підходу до змістової характеристики текстів НСАТТ вирізняють такі жанри: опис технічних приладів та агрегатів, технологій та виробничих процесів, засобів праці; патентна література; реферативні видання; рекламні матеріали; описи креслень. Тому, перекладаючи німецькі

науково-технічні тексти, перекладач нашоується на певні труднощі. По-перше, в німецькій мові є властиві лише її граматичні явища. По-друге, мова німецької науково-технічної літератури істотно відрізняється від літературної мови тим, що вона значно ускладнена наявністю розгорнутих речень з

інфінітивними групами, поширеними означеннями, а також великою кількістю значних за обсягом складних речень із багатьма вставними підрядними реченнями (всередині головного). При перекладі таких речень виникає небезпека втрати відчуття взаємозв'язку між компонентами речення, неперервності думки,

часто пов'язані за змістом слова безпосередньо не співвідносяться між собою [32, с. 195].

Тексти НСАТТ представляють собою певний вид науково-технічного функціонального стилю, який застосовується як в галузі науки, так і в виробничо-технічній сфері. Однією з граматичних особливостей цього типу науково-технічних текстів є необхідність логічного викладу думок, який досягається за допомогою послідовного розгортання ідей, представленням доказів, введенням точних визначень і формулювань, а також формулюванням висновків. Часто в таких текстах використовуються розгорнуті складнопідрядні речення.

У інструктивних текстах завжди надається пріоритет змістовності, інформація подається у формі безособового висловлення. Зазвичай в таких

описах акцент робиться на принципі дії технологічного обладнання та поясненні процесу. Для вираження цих особливостей тексту використовуються такі мовні засоби: безособові конструкції, використання пасивних речень, відсутність вказівок на першу особу, використання загальних термінів замість вкладених підрядних речень. В інструкціях також часто зустрічаються наказові форми або інші спонукальні структури, інформація подається у коротких, простих реченнях, іноді супроводжується ілюстраціями.

Селекція граматичних явищ сильно залежить від конкретного змісту науково-технічних текстів, де основний акцент робиться на процесі, а не на особі, і де часто використовуються абстрактні концепції.

Також важливо мати на увазі, що вибір граматичних категорій для стилю наукової мови відбувається в контексті двох основних тенденцій: 1) пошук оптимального способу вираження, який відповідає вимогам форми висловлення та змісту стилю наукової мови; 2) бажання автора досягти "краси" та багатства стилю, різноманітності виразності завдяки використанню граматичних синонімів [25, с. 20].

Переклад науково-технічних текстів з німецької мови на українську – це не лише вірна передача змісту оригіналу, але й відтворення всіх характерних рис стилю та форми, це складний процес когнітивної роботи.

Ефективність науково-технічної комунікації між фахівцями з різних країн визначається точністю та адекватністю перекладу. При перекладі німецьких текстів науково-технічного змісту важливим є здатність розрізняти граматичні структури та конструкції, розуміти правильне значення багатозначних граматичних форм і службових слів, відшукувати відповідники в цільовій мові, а також володіти специфічними методами перекладу для перетворення речень; дотримуватися логічної послідовності під час перекладу та вміти адаптувати складні структури з вставними підрядними реченнями. Однією з перспективних областей досліджень є порівняння останніх розвиткових тенденцій у фаховій мові науки та техніки в німецькій та українській мовах на

лексичному та стилістичному рівнях, що на сьогодні є актуальною для українських професійних перекладачів.

3.2. Перекладацькі трансформації при перекладі НСАТТ

Вимоги до перекладу фахових текстів різних галузей німецькою мовою становлять складну теоретичну та практичну задачу. Вирішення цієї проблеми вимагає ретельного аналізу та вивчення не тільки словникового складу, але й граматичних аспектів. Адекватний переклад фахового тексту передбачає вміння аналізувати граматичну структуру іншомовних речень, розпізнавати граматичні труднощі перекладу та будувати речення відповідно до мовних норм перекладу. Перекладач повинен мати глибокі знання граматичних особливостей вихідної та цільової мов, розуміти основи теорії перекладу загалом і науково-технічного перекладу зокрема, а також вправно застосовувати різні прийоми граматичних трансформацій. Ці вміння особливо важливі, оскільки перекладач стикається з різноманітними граматичними відмінностями між мовами, які часто обумовлені різницею у граматичних структурах мовних систем.

Граматичні структури німецької та української мов суттєво відрізняються одна від одної, і відповідність між ними в процесі перекладу залежить від вмінь та навичок перекладача. Щоб забезпечити точний переклад, перекладач повинен правильно ідентифікувати значення кожної граматичної конструкції в оригіналі та знаходити відповідний вираз українською мовою. Треба також враховувати, що між текстом оригіналу та текстом перекладу існують значні міжмовні розбіжності, особливо на морфологічному рівні, через особливості системи та норм кожної мови.

Під час роботи, перекладач має справу з різними мовами, структури яких часто дуже відрізняються. Головна мета перекладача – досягнення еквівалентності. Головна мета цієї діяльності – досягнення еквівалентності. «Еквівалентний переклад – це такий переклад, який здійснюється на рівні

необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови перекладу» [17, с. 120].

Переклад забезпечує можливість міжмовної взаємодії. Щоб створити повноцінний переклад, перекладач повинен урахувати не лише мовні особливості оригіналу та перекладу, але й аспекти міжмовної комунікації. Ці аспекти включають особистісні характеристики автора повідомлення та адресатів інформації, їх знання, досвід та національно-культурну специфіку, яка відображена у тексті. Основний метод створення такого перекладу полягає у перекладацьких трансформаціях, які становлять невід'ємну частину процесу перекладання. Ці трансформації включають зміни у формальних або семантичних складових вихідного тексту, при цьому зберігається інформація, яка має передаватися.

Бувають різні типи перекладацьких трансформацій. До прикладу розглянемо класифікацію запропоновану Селівановою О. О.. Науковець виокремлює такі типи як: формальні, формально-змістові та прагматичні [33, с. 87].

Кожен з цих видів трансформацій включає в себе зміни на різних мовних рівнях: Формальні трансформації передбачають зміни у формі текстових частин перекладу, залишаючи незмінним зміст оригіналу. Перша група трансформацій включає три підтипи на фонетичному рівні: транскрипцію, транслітерацію та фонографічну заміну за традиційними правилами. У словотворенні можна виділити калькування та інверсію складових частин слова. На лексичному рівні зміни форми слова відображаються через відповідники з аналогічним смисловим навантаженням. У морфології можна виділити категорійну заміну без зміни сенсу, зміну частини мови, заміну морфологічних засобів лексики та явища транспозиції числа, часу, способу дії тощо, які можуть відрізнитися від оригіналу. На синтаксичному рівні відбуваються заміни синтаксичних зв'язків у словосполученнях і реченнях анафоричними та еліптичними конструкціями, об'єднання та розділення речень з метою збереження сенсу, а також вставлення

або вилучення мовних одиниць чи конструкцій, які не впливають на смисловий зміст перекладу.

Формально-змістові трансформації в перекладі охоплюють як зміни у формі, так і у змісті тексту. На фонетичному рівні такі трансформації зазвичай характерні для поетичних текстів. На лексичному рівні формально-змістові

трансформації можуть виражати дві основні аспекти: денотативний та конотативний. У денотативному аспекті ці трансформації включають синонімічні, метонімічні (гіперонімічні, гіпонімічні, еквонімічні тощо),

конверсивні, антонімічні та метафоричні зміни. У конотативному плані зміни

можуть бути оцінно-емоційними, експресивними та функціонально-стилістичними. На морфологічному рівні можуть відбуватися категорійні

заміни, зміни частин мови, заміни граматичних форм лексичними засобами тощо, які впливають на смисловий зміст тексту. На синтаксичному рівні

відбуваються заміни окремих слів фразами або навпаки, зміни у зв'язках між словами у реченні, вилучення, перестановка або додавання елементів речення та його частин.

Прагматичні трансформації, які також відносяться до формально-змістових змін, впливають як на форму, так і на зміст одиниць тексту або його

фрагментів. Ці трансформації спрямовані на збалансування прагматичного впливу перекладу на цільову аудиторію у порівнянні з оригіналом.

Використання перекладацьких трансформацій обумовлено не лише формальною відповідністю між мовними одиницями, але й їх функціональною

тотожністю. Точність перекладу визначається не просто відповідністю слів, а тотожністю функції тексту перекладу та оригіналу. Лише той переклад можна вважати точним, який забезпечує ідентичність функції тексту, переданого мовою перекладу, та тексту оригіналу.

Загальні закони двомовної мовної діяльності універсальні, але в кожній мові існують специфічні способи вираження, яких необхідно дотримуватися.

Те саме стосується і трансформацій, які перекладач застосовує під час переходу від тексту оригіналу до тексту перекладу. Вибір трансформації залежить як від лінгвістичних, так і від екстралінгвістичних факторів. Кожна мова має власну систему, норми та вживання, а кожна лінгвістична спільнота має певну мовну норму. Між мовою оригіналу та мовою перекладу виникає невідповідність, що спонукає перекладача використовувати еквівалентні міжмовні трансформації. У різних авторів можна побачити різні способи опису цих трансформацій.

Сам термін «трансформація» був запозичений з трансформаційної граматики. Ми можемо зустріти цей термін у різних роботах з теорії перекладу разом з терміном «перекладацькі трансформації». Це способи перетворення елементів вихідного тексту в перекладі, які не тільки вимагають різних перекладацьких прийомів, але й часто містять різні концепції всередині них. У сучасній теорії перекладу особливо поширені такі три групи перекладацьких трансформацій: лексичні, граматичні, стилістичні [26, с. 128].

Слід розрізняти методи перекладу та способи перекладу:

1. Методи перекладу: стосуються тексту в цілому і залежать від типу тексту та мети перекладу:

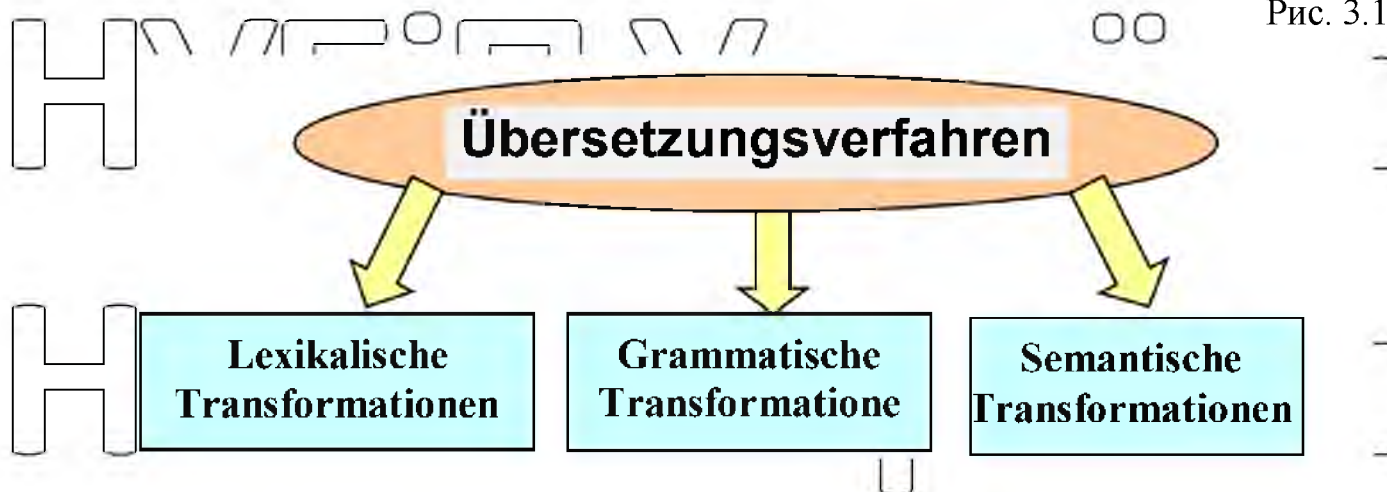
- переклад тексту (формальний переклад тексту - внутрішні лінгвістичні структури повинні бути збережені);

- переклад середовища (зовнішні по відношенню до тексту фактори повинні бути адекватно «перекладені» відповідно до цільової культури);

- редагування (навмисна зміна внутрішніх текстових структур та комунікативних зв'язків).

2. Способи перекладу: відносяться до менших текстових розділів, залежать від методу перекладу, є прийомами перекладу, які повинні бути конкретизовані та зважені в кожному конкретному випадку для конкретної мовної пари (наприклад, нім. - укр.) [26, с. 126-127].

Рис. 3.1.

3.2.1. Лексико-семантичні трансформації при перекладі НСАТТ.

Під лексичними трансформаціями розуміють «закономірні заміни словникових відповідників у процесі перекладу» [17, с. 101], «різного роду зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватної передачі їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із врахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу».

Перекладацькі трансформації включають конкретизацію значень, генералізацію, смисловий розвиток, антонімічний переклад, а також додавання або вилучення слів, а також цілісне переосмислення. Важливо розуміти, що лексичний елемент перекладається не лише як окреме слово, але й у контексті його зв'язків та функціональних особливостей. Незважаючи на те, що знання словникових відповідників є важливим, воно не завжди достатнє для адекватного перекладу, оскільки контекст може вимагати відхилення від стандартних відповідників. Таким чином, завданням перекладача є знайти значення слова чи словосполучення, яке відповідає конкретному контексту.

Щоб забезпечити відповідний переклад текстів НСАТТ, перекладач повинен глибоко розуміти їх зміст. Тому важливо, щоб він мав достатні знання в галузі, до якої відноситься текст. У цій галузі існує специфічна термінологія, якій

характерні «специфічний унормований тезаурус, типові граматичні й синтаксичні конструкції у типових для цього дискурсу текстах» [29, с. 177].

Під час перекладу спеціалізованих текстів важливо враховувати взаємозв'язок між терміном та його контекстом, оскільки це визначає значення лексичної одиниці. Коваленко А. Я. [21] розглядає процес перекладу термінів у два етапи. На першому етапі перекладач повинен зрозуміти значення спеціального терміну в контексті, а на другому – відтворити цю лексичну одиницю рідною мовою.

Головний метод перекладу спеціалізованих термінів полягає в підборі лексичного еквівалента в мові перекладу, який точно відображає значення вихідного терміна та має своєрідний відповідник у словнику. Якщо мовний словник не має точних відповідників для багатозначних термінів, перекладач, на думку Карабана В. І. [17], повинен вміло вибирати адекватний вираз в конкретному контексті. У таких випадках перекладач вдається до різних трансформацій, щоб точно передати сутність фахового терміну.

Перейдемо до аналізу лексико-семантичних трансформацій на матеріалі інструкції до експлуатації тракторів 60 (2WD/4WD), 75 (2WD/4WD) та 90 (2WD/4WD).

«Die Kraftstoffanzeige gibt Ihnen einen ungefähren Wert über den im Tank enthaltenen Kraftstoff» [16, с. 54]. – Показчик рівня пального показує приблизну кількість пального, що міститься в баку.

У вихідному реченні присутній композит «Kraftstoffanzeige», так як він складається з двох окремих термінів: *Kraftstoff* – пальне і *Anzeige* – оголошення, індикатор. Для кращого розуміння перекладу, використовуються прийоми лексичної заміни («показчик»), а також прийом лексичного додавання (додається термін «рівень»).

«Dieser Schalter wird zum Anzeigen der Fahrzeugdrehung verwendet. Blinkerhebel nach links ziehen, um Linksabbiegen (L) oder nach rechts (R) um Rechtsabbiegen anzuzeigen. Kontrollleuchten blinken entsprechend» [16 с. 59]. – Цей

перемикач використовується для вказівки повороту автомобіля. Потягніть важіль індикатора вліво, щоб вказати на лівий поворот (L), або (R), щоб вказати на правий поворот. Індикаторні лампочки блимають відповідно.

В даному прикладі, враховуючи особливості інструкцій з експлуатації, терміни *Schalter*, *Blinkerhebel* перекладаються за словниковим відповідником, а щодо термінів *Anzeigen* і *Kontrollleuchten*, використовується прийом лексичної заміни, відповідно вказівка та індикаторні лампочки

Versuchen Sie nie, den Motor durch Kurzschließen der Starterklemmen zu starten. Die Maschine startet im Gang, wenn die neutrale Startschaltung umgangen wird. Dies könnte zu schweren oder tödlichen Verletzungen bei allen Personen in der Nähe des Traktors führen [16, с. 26]. – Ніколи не намагайтеся запустити двигун шляхом короткого замикання клем стартера. Машина запуститься на передачі, якщо обійти нейтральну пускову схему. Це може призвести до серйозних травм або смерті будь-кого, хто перебуває поблизу трактора.

В даному прикладі термін *Klemme* є простим терміном і може вживатись в різних галузях з різними значеннями, наприклад *контакт*, але було використано прямий відповідник *клема*. Термін *Gang* має багато значень і необов'язково технічних, але враховуючи контекст було використано прийом підбору словникового відповідника, а саме *передача* (як технічний термін).

Notwendige Vorsichtsmaßnahme beim Öffnen des Kühler verschlusses [16, с. 55]. – Необхідна обережність при відкритті кришки радіатора.

В даному реченні спостерігається прийом генералізації. Значення терміну *Vorsichtsmaßnahme* перекладено не як *запобіжні заходи*, а *обережність*. Хоча цей прийом не стосується більш вузькоспеціалізованих термінів.

Erlauben Sie nicht, dass jemand auf den Gerätschaften oder anderen Ausrüstungsteilen, einschließlich der Anhänger, außer auf bestimmten Erntemaschinen, die speziell für Mitfahrer während des eigentlichen Erntebetriebs (nicht während des Transports) konzipiert sind [16, с. 28]. – ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ перевозити пасажирів на знаряддях або іншому обладнанні, включаючи прицепи,

за винятком певних комбайнів, спеціально призначених для перевезення пасажирів під час збирання врожаю (не під час транспортування).

В цьому прикладі спостерігаємо прийом конкретизації. Речення *Erlauben Sie nicht* було перекладено як **ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ**. Тут спостерігаємо одразу

поєднання лексичних і граматичних трансформацій: граматична заміна на рівні

частин мови, конкретизація полягає в підвищенні акценту уваги для того щоб користувач зрозумів всю важливість попередження, а також бачимо ідентичні прийоми стовно *dass jemand*, яке було перекладено як *пасажирів*, теж для акцентуванні уваги користувача.

Порівнюючи технічну інструкцію з українським перекладом, виявлено, що тексти НСАТТ мають лексичні особливості, які становлять виклик для перекладачів. Головним чином, це стосується галузевих термінів, для яких

потрібно глибоке розуміння специфіки конкретної галузі, в якій працює перекладач. Основним методом перекладу фахових термінів є відбір відповідних

словникових еквівалентів, які існують у мові перекладу та точно передають сутність конкретної мовної одиниці, що позначає певні поняття та явища. В

процесі аналізу було зафіксовано, що терміни, які стосуються АТТ можуть перекладатися переважно за допомогою таких трансформацій як: лексична

заміна та конкретизація. Генералізація застосовується вкрай рідко так як тексти НСАТТ є вузькопрофільними та вимагають точної передачі змісту. Також

можливе поєднання граматичних та лексичних трансформацій.

3.2.2. Граматичні трансформації при перекладі НСАТТ.

Уміння правильно розбирати граматичну будову іншомовних речень та вірно конструювати речення у перекладі є важливою умовою для адекватного

перекладу. Очевидно, що найскладніші граматичні проблеми пов'язані з розумінням синтаксичної структури та морфологічного складу речень як

основних носіїв інформації.

Грамматичні трансформації виникають через різницю у будові та граматичних особливостях мов, включаючи різницю у граматичних категоріях, формах та конструкціях. Також враховуються особливості граматичних явищ мови оригіналу та мови перекладу, які впливають на функціональні характеристики тексту. Крім того, враховуються різниці у частоті вживання граматичних явищ у мовах оригіналу та перекладу, які зумовлені відмінностями у мовних та стилістичних нормах обох текстів.

Треба зазначити, що лише обмежена кількість німецьких та українських висловлювань мають ідентичну синтаксичну структуру та порядок слів.

Більшість речень вимагає застосування граматичних трансформацій під час перекладу [17, с. 22].

Грамматика тісно пов'язана з лексикою, і тому багато перекладацьких трансформацій мають змішаний характер. Це означає, що під час перекладу відбуваються одночасно як лексичні, так і граматичні зміни.

Вимоги до перекладу фахових текстів німецькою мовою в різних галузях становлять складну теоретичну та практичну задачу. Це вимагає ретельного аналізу та вивчення не лише лексичних, але й граматичних аспектів. Адекватний переклад фахового тексту передбачає вміння розібрати граматичну структуру

речень у вихідній мові, правильно визначити граматичні виклики перекладу та будувати речення відповідно до мовних норм перекладу. Очевидно, що перекладач повинен мати глибокі знання граматичних особливостей вихідної та

цільової мов, розуміти основи теорії перекладу загалом і науково-технічного перекладу зокрема, а також вміло використовувати різні прийоми граматичних трансформацій, які зазвичай обумовлені різними причинами:

- відсутність формального граматичного відповідника в одній з мов;
- різниця у сфері використання того чи іншого граматичного явища.

Грамматичні структури німецької та української мов різняться одна від одної, і успішність передачі граматичних конструкцій з однієї мови до іншої залежить від вмінь і навичок перекладача. Для повноцінного перекладу

необхідно точно визначити значення кожної граматичної форми оригіналу та знайти їй відповідник в українській мові. При цьому слід враховувати, що між текстом оригіналу та перекладом, особливо на морфологічному рівні, існують суттєві відмінності між мовами. Ці відмінності ґрунтуються на особливостях системи та норм мови.

До граматичних особливостей, які виправдовують використання морфологічних трансформацій при перекладі німецькою мовою науково-технічних текстів, за думкою українських дослідників таких як: в Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй відносяться такі:

а) розбіжності у будові мови як наборі певних граматичних категорій та форм: німецькі артиклі, наприклад, як категорія означеності/неозначеності, що визначають новизну інформації, невідомі українській мові;

б) різний обсяг змісту подібних конструкцій;

в) відмінні функціональні характеристики, наприклад, різні форми однини та множини;

г) відмінне частотне навантаження активного та пасивного стану, дійсного та мовного способів, інфінітивних конструкцій тощо;

д) різнотипність вираження «формального» підмета та додатка «man», «es», неможливих у структурі українського речення; використання лексичних засобів для вираження граматичних категорій;

е) відмінна сполучуваність слів тощо.

Тепер варто розглянути граматичні трансформації, які застосовуються при перекладі текстів АТТ українською мовою.

«*Dadurch werden die Körbe angehoben und das Hirntegut fließt gleichmäßig durch das Dreschwerk*» [13, с. 6]. – Це піднімає кошики, і зерно рівномірно проходить через молотильний пристрій.

При перекладі вищезгаданого речення був використаний прийом граматичної заміни стану, коли німецьку пасивну конструкцію перекладали

активним станом. Це зумовлено відмінностями між мовою МО та МП, а також тим, що в німецькій мові пасивний стан використовується набагато частіше, ніж в українській.

«Mährescher- und Nachrüstbündel für feinkörniges Getreide zur Verbesserung der Leistung und Getreidequalität unter den speziellen Bedingung bei Gerste werden erklärt» [13, с. 3]. – Комбінуйте та модернізуйте пучки для

дрібнозернистих зернових для підвищення продуктивності та якості зерна в особливих умовах вирощування ячменю.

У цьому прикладі пасивна конструкція МО передана наказовим способом в МП. Це досить типово для технічних текстів (включно з текстами АТТ), особливо в інструкціях.

«Bei trockenen und spröden Bedingungen kann die Drehzahl auf niedrig eingestellt werden, um Beschädigungen des Strohs sowie die Belastung des Siebkastens zu reduzieren» [13, с. 4]. – Для зменшення пошкодження соломки, а також

навантаження на решітний короб у сухих і крихких умовах, швидкість можна встановити на низьку.

В данному прикладі інфінітивна конструкція «um+zu+reduzieren» передана прийменниковою конструкцією.

«Um dies zu verringern, bei spröden Bedingungen Dreschwerk Füllplatten einbauen, einen großen Dreschkorbabstand verwenden und die Rotordrehzahl auf einen Wert verringern (Minstdrehzahl 800 U/min), bei dem das Dreschen noch aufrechterhalten wird» [13, с. 13]. – Встановлюйте заповнювачі молотильного

апарату в крихких умовах, використовуйте велику відстань між молотильними підбарабаннями та зменшуйте частоту обертання ротора до значення (мінімальна швидкість 800 об/хв), при якому обмолот все ще підтримується.

Тут інфінітивна конструкція «um+zu+verringern» взагалі була вилучена.

«Abscheidebedingungen kann der mittlere Dreschkorb durch einen großmaschigen Dreschkorb ersetzt werden, um die Abscheidung zu verbessern. Die Mini-Rundleisten-Dreschkörbe sollten nur bei Randbedingungen verwendet werden,

wenn Verstopfungen der Dreschkörbe auftreten, die durch Änderung der Einstellungen nicht verhindert werden können» [13, с. 5]. – Для покращення сепарації центральну підбарабання можна замінити на підбарабання з великими сітками, тому

використовуйте міні-підбарабання з круглим прутковим решетом тільки в граничних умовах, коли в підбарабаннях відбувається забивання, яке не можна усунути зміною налаштувань.

В цьому прикладі наявні декілька трансформацій, такі як: заміна пасивного стану наказовим, а також об'єднання речень.

«Die Strohmenge, die den Mähdrescher durchläuft, hat einen großen Einfluss auf die Produktivität des Mähdreschers, d.h. das Verhältnis von Getreide zu Fremdmaterial hat einen sehr großen Einfluss auf die Getreide-Durchsatzleistung» [13, с. 12]. – Кількість соломи, яка проходить через комбайн, має великий

має великий вплив на продуктивність комбайна, тобто співвідношення зерна і сторонніх домішок певний вплив на пропускну здатність комбайна.

Як видно в цьому прикладі використано граматичну заміну ступеня порівняння, прикметник *«sehr großen»* в ході перекладу замінено на прикметник *«певний»*.

«Abscheidekorb-Abdeckungen sollten nur bei ungleichmäßiger Verteilung auf den Siebkasten verwendet werden» [13, с. 12]. – Увігнуті кришки сепаратора слід використовувати тільки в разі нерівномірного розподілу на решітному коробі.

Наведено приклад граматичної заміни частини мови. Іменник *«Siebkasten»* перекладено словосполученням із прикметника та іменника *«решітному коробі»*.

«Der Feuchtigkeitsgehalt der Pflanze wird nach unten hin größer, sodass die Schmitthöhe starke Auswirkungen auf den Getreidedurchsatz hat» [13, с. 13]. – Вміст

вологи в рослині збільшується донизу, тому висота зрізу має сильний вплив на пропускну здатність зерна.

В цьому прикладі в процесі перекладу було використано заміну на рівні числа. Іменник у множині «*Auswirkungen*» перекладається як «вплив» в однині, що зумовлено нормами української мови.

«*Das Verfahren zur Systemabschaltung (Power Shutdown) durchführen, um dies zu prüfen; zum Einstellen die Schneckenmulden-Teiler und Dreschtrommel-Abdeckungen verwenden*» [13, с. 13]. – Щоб перевірити це, виконайте процедуру вимкнення живлення (Power Shutdown), а для регулювання використовуйте роздільники жолоба шнека та кришки молотильного барабана.

В цьому реченні для кращого розуміння була використана синтаксична заміна.

«*Ersatz-Aufkleber sind im Fachhandel erhältlich, falls sie verloren gehen oder beschädigt werden*» [16, с. 21]. – У разі втрати або пошкодження наклейки можна придбати у спеціалізованих дилерів.

В цьому прикладі при перекладі сполучника «*falls*» використано контекстуальну заміну, окрім цього були використані такі трансформації як заміна частин мови й заміна синтаксичної структури речення.

Під час порівняльного аналізу технічних інструкцій та їхніх українських перекладів було виявлено велику кількість граматичних змін, основні з яких проявились у синтагматичних перетвореннях тексту, таких як перестановка слів чи категорій або заміна певних граматичних елементів. Взагалі, найпоширеніші прийоми граматичних змін у перекладі включають заміну форм числа, часу, стану і способу, ступенів порівняння, частин мови, а також порядку слів та складових речення. Загальний висновок полягає в тому, що для точного та адекватного перекладу фахових текстів різних галузей перекладач повинен мати високий рівень перекладацької компетенції та глибокі знання в галузі перекладу, в якій працює.

Висновки до розділу 3

У розділі 3 "Особливості перекладу НСАТТ проаналізовано теоретичні та методичні аспекти перекладу, а також проведено аналіз перекладацьких трансформацій у цій сфері. Зокрема, проаналізовано лексико-семантичні та граматичні трансформації при перекладі НСАТТ.

Можна відзначити, що переклад текстів НСАТТ є складним і важливим завданням, яке вимагає глибоких знань у галузі агро-транспортних технологій, а також високої мовної компетентності та вміння використовувати теоретичні та методичні аспекти перекладу.

Однією з ключових аспектів є знання специфіки технічної термінології та фахових термінів у німецькій та українській мовах. Розуміння особливостей агро-транспортних технологій допомагає перекладачам краще передати суть текстів і забезпечити їхню адекватність.

Методичні підходи до перекладу НСАТТ включають в себе аналіз граматичної структури, вибір відповідних граматичних трансформацій та ретельний відбір лексичних одиниць. Перекладач повинен бути відкритий до постійного навчання і вдосконалення своїх навичок, оскільки галузь агро-транспортних технологій постійно розвивається.

Лексико-семантичні трансформації є ключовими елементами процесу перекладу текстів агро-транспортних технологій. Вони передбачають точне відтворення значення та смислу фахових термінів та виразів у мові перекладу, з урахуванням специфіки контексту та технічних деталей.

Важливо відмітити, що успішний переклад текстів НСАТТ вимагає глибокого розуміння технічних процесів та вміння відібрати відповідні лексичні одиниці для передачі специфіки тексту. Лексико-семантичні трансформації у цьому контексті охоплюють великий спектр явищ, таких як переклад термінів, використання синонімів, адаптація іншомовних слів до мови перекладу, а також переклад фразеологізмів та виразів.

Надзвичайно важливо бути уважним та точним у виборі лексичних одиниць під час перекладу НСАТТ, оскільки невірний вибір може спричинити

врату точності та зрозумілості тексту. Також слід зазначити, що кожен текст у галузі агро-транспортних технологій має свої унікальні особливості, які вимагають індивідуального підходу та аналізу з боку перекладача.

Граматичні трансформації є важливим елементом перекладу текстів з агро-транспортних технологій. Ці трансформації передбачають зміни в граматичних структурах, синтаксичних зв'язках та морфологічних формах мови перекладу для відтворення семантики та логіки оригінального тексту.

В процесі перекладу НСАТТ велику роль відіграє розуміння специфіки граматичних конструкцій української та німецької мов, а також вміння адаптувати їх для точного та зрозумілого виразу фахової інформації. Граматичні трансформації включають у себе зміни в порядку слів, використання різних часів та способів дії, перетворення активних конструкцій на пасивні та навпаки, а також адаптацію синтаксичних структур до логіки мови перекладу.

Важливо зазначити, що граматичні трансформації вимагають не лише глибокого розуміння граматичних правил обох мов, але й креативності та винахідливості з боку перекладача. Ці трансформації допомагають забезпечити зрозумілість, логічність та природність перекладу, роблячи його придатним для аудиторії, яка не лише розуміє мову перекладу, але й спеціалізується в галузі агро-транспортних технологій. Таким чином, граматичні трансформації є невід'ємною частиною успішного перекладу НСАТТ, які допомагають зберегти точність та специфіку оригінального тексту при його адаптації до іншої мови.

Переклад текстів НСАТТ є складним та важливим процесом, який вимагає не лише відмінного знання мови, але й глибокого розуміння тематики та особливостей специфічної лексики та граматики. Дослідження та аналіз перекладацьких трансформацій у цьому розділі надають важливі вказівки та рекомендації для перекладачів, які працюють у сфері науково-технічного перекладу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

НУБІП України

У наші дні, коли міжнародна співпраця в галузі агро-транспортних технологій надзвичайно важлива, правильне використання та переклад спеціалізованих термінів стає критично важливим для успішної співпраці.

НУБІП України

Лінгвісти, перекладачі та фахівці повинні знати та розуміти контекст та особливості використання термінів у різних мовних середовищах. У міжнародних відносинах та співпраці у сфері сільського господарства та

НУБІП України

транспорту використання однозначних технічних термінів є критично важливим для уникнення непорозумінь та забезпечення ефективної комунікації між фахівцями.

НУБІП України

НСАТТ має свої унікальні лінгвістичні особливості, які відзначаються використанням спеціалізованої лексики, термінології та конкретних виразів, пов'язаних із цією галуззю.

НУБІП України

Основні характеристики НСАТТ включають точність, конкретність та наукову специфіку у виразі технічних концепцій та процесів.

НУБІП України

Переклад технічних термінів та концепцій з німецької на українську мову вимагає від перекладача глибокого розуміння та експертизи в області агро-транспортних технологій. Під час перекладу важливо зберігати науковий тон та точність, зокрема у використанні термінології та спеціалізованих виразів.

НУБІП України

Агро-транспортні технології відрізняються своєрідністю, яка відображається в різних типах і стилістиці текстів, пов'язаних із цією сферою. В

НУБІП України

залежності від призначення та структури тексту, інформацію про агро-транспортні технології можна виразити у вигляді інструкцій, технічних описів, рекламних матеріалів тощо. Крім того, стиль текстів агро-транспортних технологій визначається специфічною термінологією, формальністю та точністю

НУБІП України

викладу. Отже, розуміння особливостей цих текстів має важливе значення для фахівців у галузі агротехнологій, а також для перекладачів та редакторів, які працюють над перекладом та редагуванням матеріалів з цієї сфери.

Додатково, важливо враховувати міжкультурні відмінності та потреби цільової аудиторії, для якої створюється текст. Наприклад, текст про агро-транспортні технології для фахівців з цієї галузі може містити терміни та технічні деталі, зрозумілі саме цій аудиторії, але незрозумілі для звичайного читача. Тому важливо підтримувати відповідний рівень технічної складності та використовувати зрозумілу мову для ефективної комунікації з метою досягнення найбільшої ефективності.

Крім того, текстові матеріали агро-транспортних технологій вимагають від перекладача не лише знання фахової термінології, а й практичного досвіду у цій галузі, включаючи знання технічних процесів, процедур і правил, пов'язаних з агропромисловим виробництвом. Також важливо мати розуміння міжнародних стандартів і вимог, що можуть бути застосовані в галузі агропромислового транспорту.

Проведено аналіз різновидів текстів НСАТТ та їх стилістичних особливостей. Визначено, що різновиди текстів у НСАТТ включають технічні інструкції, наукові статті, рекламні матеріали та інші жанри. Кожен з цих різновидів має свої унікальні стилістичні риси, що визначаються специфікою аудиторії та метою комунікації.

У дослідженні виявлені різні лінгвістичні особливості кожного типу тексту НСАТТ, що є ключовими для розуміння специфіки мови та вираження концептів у цій галузі. Стилiстичні особливості також відображають різницю у виразності та формалізмі використання мовних засобів, що є важливими для перекладу текстів даної сфери.

Усі ці фактори є ключовими для подальших перекладацьких та лінгвістичних досліджень у галузі агро-транспортних технологій, сприяючи розвитку наукового підґрунтя та вдосконаленню практичних аспектів перекладу в цій сфері.

Вказується на важливість лінгвостилістичних досліджень у спеціалізованих галузях, підкреслюючи, що науковий підхід до вивчення

технічної термінології має пріоритет у забезпеченні ефективної міжнародної співпраці та розвитку відповідних галузей. Ця робота відзначає важливість глибокого розуміння мовних особливостей та технічної експертизи у сфері агро-транспортних технологій для успішного міжнародного спілкування та співпраці у цій галузі.

Робота над цими факторами дозволила глибше зрозуміти специфіку АТТ, з'ясувати її взаємозв'язок з культурними та технічними аспектами, а також розкрити важливість точного та адекватного перекладу для забезпечення ефективного спілкування в цій галузі. Ураховуючи вищезазначене, розроблені в цій роботі теоретичні та практичні аспекти мають важливе значення для перекладачів, лінгвістів та фахівців, що працюють у сфері агро-транспортних технологій та перекладу. Ця робота є внеском у розуміння специфічних мовних особливостей у сфері агро-транспортних технологій та надає підстави для подальших наукових досліджень у цьому напрямку.

В період швидкого технічного розвитку важливо постійно оновлювати та адаптувати термінологію для відображення нових технологій та концепцій у галузі АТТ. Дослідження лінгвостилістичних особливостей повинні продовжуватися для вдосконалення перекладацьких стратегій та підвищення якості перекладу.

Також висвітлювалось питання лексико-граматичних особливостей НауНСАТТ, досліджувалися основні аспекти мовленнєвого виразу у науково-технічних текстах. Під час аналізу ми розглянули вплив різних факторів на розвиток НСАТТ, дослідили номінативний інвентар та вивчили граматичні особливості цього типу текстів.

Загальний висновок, який можна зробити на основі цього розділу, полягає у визначенні важливості лексико-граматичних особливостей НСАТТ для науково-технічної комунікації. Фактори, такі як розвиток технологій, специфіка інформації та аудиторія, яка сприймає ці тексти, суттєво впливають на форму та зміст НСАТТ. Аналіз номінативного інвентаря допоміг виявити основні терміни

та концепції, що використовуються у таких текстах, що є ключовим для розуміння їхньої специфіки.

Також важливою є граматична структура НСАТТ, така як особливості граматичної будови речень та використання специфічних граматичних конструкцій. Ці характеристики формують структуру та логіку текстів, надаючи їм наукову точність та доступність для сприйняття фахівцями у відповідних галузях.

Підкреслює важливість ретельного вивчення та розуміння лексико-граматичних особливостей НСАТТ для успішного використання та ефективного сприйняття науково-технічної інформації. Ці знання є вирішальними для науковців, інженерів та всіх, хто працює в галузях, пов'язаних із наукою та технікою.

Були розглянуті теоретичні та методичні аспекти перекладу, а також проведений аналіз перекладацьких трансформацій у цій сфері. Зокрема, досліджено лексико-семантичні та граматичні трансформації, які відбуваються під час перекладу НСАТТ.

Під час аналізу теоретичних та методичних аспектів перекладу НСАТТ були виявлені ключові принципи та методи перекладу спеціалізованих текстів. Ці принципи передбачають глибоке розуміння фахової тематики та відповідної термінології, що є важливим для точного та зрозумілого перекладу.

Також проаналізовано лексико-семантичні та граматичні трансформації, які виникають під час перекладу науково-технічних текстів. Цей аналіз дозволив виявити складнощі перекладу спеціалізованих термінів та граматичних структур, а також знайти ефективні методи їх передачі на інші мови.

Результати цього дослідження підкреслюють, що переклад текстів НСАТТ є важливим та складним процесом, який потребує не лише високої мовної компетентності, але й глибокого розуміння тематики та особливостей специфічної лексики та граматики. Ці висновки надають важливі вказівки та

рекомендації для перекладачів, що працюють у сфері науково-технічного перекладу.

В процесі дослідження лінгвостилістичних НСАТТ було виявлено, що ця галузь має власну специфіку, яка виявляється в унікальних термінах, фразеології та граматичних конструкціях. Вивчення труднощів перекладу вказало на ряд специфічних виразів, які потребують особливої уваги перекладача через їхню багатозначність та контекстуальну залежність.

Методи та стратегії перекладу німецькомовних текстів АТТ були детально розглянуті з метою досягнення максимальної точності та адекватності перекладу. Вивчення цих методів дозволило виявити оптимальні підходи до перекладу специфічних термінів та складних граматичних структур.

Аналіз адекватності українських перекладів німецькомовних агро-транспортних текстів враховував їхню специфіку, забезпечуючи зрозумілість, логічність та відтворення мовленнєвого стилю та смислу оригіналу.

Підводячи підсумок, завдяки обраним методам аналізу теми роботи, було виконано поставлені завдання дослідження. Було продемонстровано, що переклад німецькомовних текстів з АТТ на українську мову вимагає глибокого розуміння лінгвостилістичних особливостей НСАТТ, а також вміння використовувати різні методи та стратегії перекладу для забезпечення точності та відповідності оригіналу. Правильний підбір та адаптація термінів та граматичних конструкцій є ключем до успішного перекладу в цій галузі, що забезпечує зрозумілість та професійність українського перекладу німецькомовних текстів агро-транспортних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. с. 66 Андрощук Г.О., Роботягова/Л.І. Реформа патентної системи США. Наука, технології, інновації. 2017. № 3(3). С. 61–68.
2. Брошура «Der STEYR IMPULS CVT mit bis zu 200 PS». – Режим доступу: <https://cnhi-p-001-delivery-sitecorecontenthub.cloud/api/public/content/e15c38cb4ae9441eabca2455895fceb0?v=0f6b9247>
3. Брошура «John Deere. Produktbroschüren, Kataloge & Prospekte». – Режим доступу: <https://www.deere.de/de/brochures-and-catalogs/agriculture.page> с.6
4. Брошура «STEYR 6280 ABSOLUT CVT mit bis zu 302 PS – Broschüre S. 5». – Режим доступу: http://www.weber-augustin.at/img/Stejr/Broschuere_Stejr_Absolut_CVT.pdf
5. Булик-Верхола С. З., Наконечна Е. В., Теглівець Ю. В. Основи термінознавства. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2013. 60 с
6. Гіпербола. Українська література Електронна бібліотека. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2764-giperbola> (дата звернення: 07.10.2022).
7. Голубовська І. О., Корольов Т. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2016. 223 с.
8. с. 63 Гура Н.П., Халенька Ю. С. Синтаксичні особливості патентного опису США. Нова філологія. 2020/Вип. 80. С. 63-65.
9. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. В. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти Київ: Видавничий дім „КМ АсабетіаД 2000. 218 с.]
10. Свтущенко В. М. Аналіз публікаційної і патентної активності за результатами моніторингу виконання наукових досліджень

розробок бюджетного фінансування. Науково-технічна інформація. 2016. №2. С. 3–10.

11. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Академія, 2009. 264 с.

12. Зеленько А. С. Роль і місце компаративної парадигми у становленні когнітивної лінгвістики. Зіссія Ілпріхііса: Збірник наукових праць.

Вип. 4. Київ: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2010. С. 385–388.

13. Інструкція з експлуатації «Optimierung von Mahdreschern der S-Serie». – Режим доступу: [https://www.deere.de/assets/docs/region-](https://www.deere.de/assets/docs/region-2/parts-and-service/manuals-and-training/combines/s-series/ReadyToHarvestGuide-S-series-Barley-DE.pdf)

[2/parts-and-service/manuals-and-training/combines/s-series/ReadyToHarvestGuide-S-series-Barley-DE.pdf](https://www.deere.de/assets/docs/region-2/parts-and-service/manuals-and-training/combines/s-series/ReadyToHarvestGuide-S-series-Barley-DE.pdf)

14. Інструкція з експлуатації «STIHL FS 120_200_250_Gebrauchsanleitung». – Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1190rCJjAbFAnkhuIK_8C74vLcf00a8/view?usp=drive_link

15. Інструкція з експлуатації «STIHL FSE 60, 71, 81» – Режим доступу: [https://nogalpark.com/archivos/manual-motosierra-electrica-STIHL-](https://nogalpark.com/archivos/manual-motosierra-electrica-STIHL-FSE-60-nogalpark.pdf)

[FSE-60-nogalpark.pdf](https://nogalpark.com/archivos/manual-motosierra-electrica-STIHL-FSE-60-nogalpark.pdf)

16. Інструкція з експлуатації «Traktor mit 24-Gang-Getriebe». – Режим доступу: [https://www.grundbichler.at/ersatzteile/Solis/BAL?%20-](https://www.grundbichler.at/ersatzteile/Solis/BAL?%20-%20Solis%2060-75-90.pdf)

[%20Solis%2060-75-90.pdf](https://www.grundbichler.at/ersatzteile/Solis/BAL?%20-%20Solis%2060-75-90.pdf)

17. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури.

Грамагичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми Вінниця: Нова Книга, 2004. 575 с.

18. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу / Т. Р. Кияк – Вінниця: Нова книга, 2006. – 240 с.

19. Кійко Ю. Є. Німецько-українські паралелі в інформаційних медіажанрах: фрактальний підхід [монографія]. Чернівці:

Видавничий дім „Родовід”, 2016. 392 с.

20. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: Навчальний посібник / А. Я. Коваленко. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 290 с.

21. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. Тернопіль : Видавництво Карп'юка, 2004. 284 с.

22. Ковальова Г. П., Тимошук Ю. Рима як засіб інструментовки слоганів німецькомовної комерційної реклами. *Вісник Житомирського державного університету*. 2015.

23. Криворучко І. М., Носенко Ю. М., Вербова О. В., Сінельник Л. М.

Патентно-ліцензійна діяльність в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку НААН. *Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області*. 2013. Вип. 14. С. 240-247.

24. Кузьменко Н. Жанрово-стилістичні особливості перекладу науково-технічних текстів. Сучасні дослідження з іноземної філології. 2021. Т. 19, № 1. С. 86.

25. Кур'янова М. О. Навчальний посібник з граматичних проблем перекладу науково-технічної літератури / М. О. Кур'янова. – К., 2005. 64 с.

26. Курс лекцій з теорії перекладу = Übersetzungstheorie. Навч. посібник / Укл.: Король А. А. – Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т, 2021. – 152 с.

27. Левковська О. С. «Реалізація експресивних можливостей сучасної німецької та української мови на матеріалі відповідних рекламних текстів: дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2020. 51 с.

28. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилістика української мови: Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; за ред. Л. І. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.

29. Міщенко А. П. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу. монографія // А. Д. Міщенко – Вінниця: Нова книга, 2013. – 448 с.

30. Ніколаєнко О. Ритміко-звукові особливості епіграм Марціала [Електронний ресурс] / О. Ніколаєнко // *Studia linguistica*. – 2012. – Вип. 6 (1). – С. 308-314. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Stling_2012_6\(1\)_51.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Stling_2012_6(1)_51.pdf).

31. План-конспект лекції № 7 з курсу «Українська мова професійного спілкування» Тема: «Науковий стиль фахового мовлення». Львівський державний університет фізичної культури – 9 с.

32. Ріба-Гринишин О. М. Перекладознавчий аналіз німецьких науково-технічних текстів // *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2013. № 17. С. 195.

33. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

34. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. термінологічна енциклопедія Полтава: Довкілля, 2006. 716 с.

35. Скороходько Е. Ф Термін у науковому тексті. К. : Логос, 2006. 99 с.

36. Словник української мови в 11 томах / ред.: О. А. Бурячок, П. П. Дощенко ; Голова редкол. – К. Білодід, 4-те вид. Київ : Наук. думка, 1980. 840 с.

37. Технічний звіт – що це таке, визначення та поняття. *Economypedia*. URL: <https://uk.economy-pedia.com/> (дата звернення: 14.09.2022).

38. Шкільна Н. О. Німецька фахова мова промислової автоматизації: структура, семантика і функціонування. дис. ... канд. філол. наук : 035.041. Чернівці, 2019. 316 с.

39. Щерба Д. В. Поняття системи та структури в термінознавстві. Проблеми української термінології: 36. наук. праць. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2006. С. 15-16

40.Що таке технічний переклад. Бюро перекладів PEREKLAD.UA.

URL: <https://pereklad.ua/ukr/blog/sheho-take-tekhnichni-pereklad> (дата звернення: 17.10.2022).

41.6-Zylinder-Traktor ABSOLUT CVT series. (б. д.).

AgriExpo. <https://www.agriexpo.online/de/prod/steyr-traktoren/product-176878-151531.html>

42. Aftermarket Spurführungslösungen. (б. д.). Steyr Traktoren Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de->

[at/landwirtschaft/produkte/praezisionslandwirtschaft/aftermarket-spurfuhrungslösungen](https://www.steyr-traktoren.com/de-landwirtschaft/produkte/praezisionslandwirtschaft/aftermarket-spurfuhrungslösungen)

43. Basler O Adelung, Johann Christoph. *Neue Deutsche Biographie*. 1953. S. 63-65. URL: [https://www.deutsche-](https://www.deutsche-biographie.de/pnd118500651.html#ndbcontent)

[biographie.de/pnd118500651.html#ndbcontent](https://www.deutsche-biographie.de/pnd118500651.html#ndbcontent).

44. Deko 7. (б. д.). *Blechschild 30 x 20 cm Traktor- Steyr Große Kraft - Kleiner Durst Deko 7* [Зображення]

Amazon. <https://www.amazon.de/Blechschild-Traktor-Steyr-Große-Kraft/dp/B07GQ8PR3B>

45. Erk H. Zur Lexik wissenschaftlicher Fachtexte: Adjektive, Adverbien und andere Wortarten. München: Hueber, 1982. - 272 S.

46. Fluck H. Fachsprachen. Tübingen und Basel: A. Francke Verlag, 1996. 204 S.

47. Funk H., Ohm U. Handreichung Fachsprache in der Berufsausbildung. Bonn, 1991. S. 23

48. Hoffmann I. Fachwissen und Fachkommunikation. Zur Diaktik von Systematik Literatät in den Fachsprachen. Tübingen: Günter Narr-Verlag, 1993. Band 2. S. 614 S.

49. Impuls CVT. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de->

[at/landwirtschaft/produkte/traktoren/impuls-cvt](https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/produkte/traktoren/impuls-cvt)

50. *Innovationen für eine nachhaltige Landwirtschaft.* (б. д.).

Swisscontact. https://www.swisscontact.org/de/projekte/innovation-for-sustainable-agriculture-isa?gclid=CjwKCAjwjaWoBhAmEiwAXz8DBfkvP0HxGBMkL7Ts7x6lgrMJYIEUXLGsf_6YEJvIrNOVxzZcpREzexoCCCYQAvD_BwE

51. *JohnDeereFilme.* (2013, 15 січня). *John Deere 1470-1570 Mähdrescher Werbung* [Відео]. John Deere.

https://www.youtube.com/watch?v=ON7GLM0Dfus&ab_channel=JohnDeereFilme

52. Jürgen H. (2014). *Geschichte der Agrartechnik.* *Jahrbuch Agrartechnik*, 25.2013, *Стаття* [urn:nbn:de:gbv:084-14030614310](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:084-14030614310). <https://doi.org/10.24355/dbbs.084-201310110913-109>

53. *Kompakt S.* (б. д.). *Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR.* <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/produkte/traktoren/kompakt-s>

54. Layman Ch. S. *The Power of Logic.* 4th ed. London: Mayfield Publishing, 2009. 566 p.

55. Legeżyńska A. *Tłumacz jako drugi autor – dziś* / A. Legeżyńska // *Przeład literacki Teoria – Historia – Współczesność* / pod red. A. Nowickiej-Jezowej i D. Knysz-Tomaszewskiej. – Warszawa: PWN, 1997. S. 40–50.

56. Monteiro M., Rieger S., Skiba R., Steinmüller U. *Deutsch als Fremdsprache im Ingenieurstudium.* Frankfurt am Main: IKO, 1997. 178 S.

57. Quick, G.R. and W.F. Buchele: *The Grain Harvesters.* Am. Soc. of Agric. Eng. (ASAE), St Joseph, Michigan 1978.

58. Reiners L. *Stilkunst. Ein Lehrbuch deutscher Prosa.* München: Beck, 1955. 654 S.

59. Roelcke T. Fachsprachen. 3. Aufl. Berlin : Erich Schmidt Verlag GmbH, 2010. 270 S.

60. Roelcke T. Fachsprachen // T. Roelcke. – Berlin : Erich Schmidt Verlag GmbH, 2005. – 250 S. – (Grundlagen der Germanistik).

61. S-Brake Nachrüstkation. (б. д.). Söllinger Landtechnik mit Zukunft. <https://soellinger-lt.at/s-brake-nachruestaktion>

62. S-CONTROL CVT Getriebe. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/unsere-innovationen/s-control-cvt-getriebe>

63. Schleppen mit Zukunft. (б. д.). AgrarVideo. <https://agrarvideo.de/schlepper-mit-zukunft-50-jaehre-jubilaeum>

64. Spitzenleistung voraus. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/unsere-innovationen/steyr-konzept>

65. Söhne W. Geschichte des Instituts für Landmaschinen der tu München und Entwicklung der landtechnischen Institute in der Bundesrepublik. München : Institut für Landmaschinen der Technischen Universität München, 1990. 96 S.

66. Stegner J. Mündliche Wissenschaftssprache in Lehrveranstaltungen. Textpragmatische Untersuchungen im Bereich Energie und Nachrichtentechnik. München: LMU, 1986. 242 S.

67. Steyr CTIS - Zentrale Reifendruckregelanlage. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/unsere-innovationen/steyr-ctis-zentrale-reifendruckregelanlage>

68. STEYR Konzept. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/unsere-innovationen/steyr-konzept>

69. The International Electrotechnical Commission (IEC). (2019) *Preparation of information for use (instructions for use) of products Part 1: Principles and general requirements* (IEC 82079-1:2019).

70. U LADER. (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/produkte/s-fronlader/u-lader>

71. *Unsere Innovationen.* (б. д.). Steyr Traktoren | Landwirtschaft | STEYR. <https://www.steyr-traktoren.com/de-at/landwirtschaft/unsere-innovationen>

72. *Werbeanzeige Warenzeichen und Text* 1956 (б. д.). Mercedes-Benz. <https://mercedesbenz-publicarchive.com/marsClassic/de/instance/picture/Werbeanzeige-Ihr-guter-Stern-auf-allen-Strassen.xhtml?oid=128522>

73. *Wörterbuch der Landwirtschaft* / Hrg.: K. Kern et al. Stuttgart: Proplanta GmbH & Co. KG. URL: <https://www.proplanta.de/Agar-Woerterbuch/Landwirtschaft/themen.php?SITEID=1140192411&A:LPHA=M>.

74. Wurster E. *Einführung in die allgemeine Terminologielehre und terminologische Lexikographie.* Wien: Technische Universität, 1979. 145 S.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ